Parallelweg 1
Postbus 843
3100 AV Schiedam
T 010 - 246 80 00
F 010 - 246 82 83
E info@dcmr.nl
W www.dcmr.nl

De raad van de gemeente Rotterdam

info@griffie.rotterdam.nl

Ons kenmerk	Uw Kenmerk	Bijlagen	Datum
22361797		1	15 april 2024

Contactpersoon	Doorkiesnr.	Afdeling
-	-	Directie

Onderwerp

Zienswijze concept-begroting DCMR Milieudienst Rijnmond 2025

Geachte leden van de raad,

Hierbij zend ik u de concept-begroting 2025 van DCMR Milieudienst Rijnmond.
Zoals is vastgelegd in artikel 27 van de Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond stel ik u in de gelegenheid bij het dagelijks bestuur van DCMR uw zienswijze kenbaar te maken.

Begroting 2025
Het dagelijks bestuur van DCMR heeft op 11 april 2024 ingestemd met de concept-begroting 2025. De begroting 2025 zal ter vaststelling worden aangeboden aan het algemeen bestuur op 4 juli 2024. De begroting is gebaseerd op de financiële uitgangspunten die in het dagelijks bestuur van 15 februari 2024 zijn vastgesteld. Deze uitgangspunten, waaronder de indexering van de gemeentelijke bijdragen, zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van de concept-begroting. In de Gemeenschappelijke regeling DCMR (artikel 27) is vastgelegd dat de begroting door de participanten voor een ieder ter inzage wordt gelegd.

Jaarrekening 2023
Op korte termijn zal ter informatie ook de concept-jaarrekening 2023 aan u worden toegezonden. De jaarrekening wordt ter vaststelling aangeboden aan het algemeen bestuur op 4 juli 2024.
Na de besluitvorming in het algemeen bestuur op 4 juli zullen de vastgestelde jaarrekening 2023 en de vastgestelde begroting 2025 aan u worden toegezonden. Tevens wil ik u erop wijzen dat ook de overige stukken van de vergaderingen van het algemeen bestuur zijn in te zien op www.dcmr.nl/bestuur.

In de Griffierskring Rijnmond is afgesproken dat de zienswijzen op de concept-begroting van gemeenschappelijke regelingen voor 1 juli aan het dagelijks bestuur worden gestuurd. Hierbij wil ik echter aandacht vragen voor het belang van een goede en tijdige verwerking van de zienswijzen in de besluitvorming door het algemeen bestuur op 4 juli 2024. Daarom stel ik het op prijs indien al eerder - zo mogelijk voor 19 juni 2024- een eventuele zienswijze beschikbaar zou kunnen zijn.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur DCMR Milieudienst Rijnmond,

Mr. R.M. Thé
Directeur DCMR Milieudienst Rijnmond

Begroting 2025

Auteur(s) : DCMR o.l.v. Vibart Westerhof
Documentnummer : DMS
Datum : 11 april 2024

Het algemeen bestuur van de DCMR Milieudienst Rijnmond,

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur,

Gelet op artikel 28 van de Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond

BESLUIT

Vast te stellen de Begroting 2025.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 4 juli 2024,

De voorzitter,	De secretaris,
Dhr. M. Stolk	Mevr. R. M. Thé

Inhoud

Deel 1: Beleidsbegroting **5**

2 Beleidskader **5**

3 Financieel kader **9**

3.1 Financieel kader 9
3.2 Uitgangspunten 9

4 Milieubeheer **11**

4.1 Wat willen we bereiken? 11
4.2 Wat gaan we daarvoor doen? 11
4.3 Wat mag het kosten? 12

5 Bedrijfsvoering **13**

5.1 Wat willen we bereiken? 13
5.2 Wat gaan we daarvoor doen? 13
5.3 Wat mag het kosten? 15

6 Paragrafen **16**

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 16
6.2 Financiële en beleidsindicatoren 17
6.3 Financiering 18

Deel 2: Financiële begroting **19**

7 Overzicht van Baten en Lasten **19**

8 Ontwikkeling financiële positie **21**

Inleiding

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2025 van DCMR Milieudienst Rijnmond. De begroting beschrijft hoe DCMR in opdracht van onze participanten werkt aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving, en binnen welke financiële kaders de taken worden uitgevoerd.

DCMR verleent vergunningen, controleert of bedrijven de wet- en regelgeving naleven en waar nodig wordt handhaving ingezet. Daarnaast adviseert DCMR in ruimtelijke plannen, ondersteunt bij beleidsontwikkeling, en monitort en bewaakt de milieukwaliteit. Het beleidsmatige kader en de prioriteiten in de DCMR-uitvoering zijn vastgelegd in het Meerjarenprogramma 2023-2026 (MJP), dat door het Algemeen bestuur is vastgesteld.

In 2024 trad de Omgevingswet in werking. Samen met de participanten worden de nieuwe werkwijzen in praktijk gebracht. Dat vraagt om een vernieuwd samenspel tussen alle betrokken partijen en voor iedereen toegankelijke data over de milieukwaliteit in het gebied. Het belang van goede data wordt steeds belangrijker. DCMR ontwikkelt zich daarom steeds verder als datagedreven organisatie. Door informatiegestuurd werken kunnen we scherpere prioriteiten stellen in het toezicht en door digitalisering zorgen we ervoor dat in digitale vergunningen altijd de actuele voorschriften te vinden zijn. Naast het verder ontwikkelen van werkwijzen en instrumenten verkennen we ook hoe kan worden ingespeeld op nieuwe inhoudelijke ontwikkelingen en opgaven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de toegenomen maatschappelijke zorgen over gezondheidsrisico's van schadelijke stoffen en daarom wordt in overleg met de opdrachtgevers verkend hoe we als omgevingsdienst hierin een actieve rol kunnen spelen. Het is de opgave voor ons als DCMR om samen met de participanten zo goed mogelijk in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen en vraagstukken die zich aandienen.

De kennis en ervaring die door onze vakmensen is opgebouwd maken dat ik erop vertrouw dat DCMR ook komend jaar weer op een goede manier in uw opdracht kan werken aan een gezonde, veilige en duurzame regio.

Rosita Thé,

Directeur

Deel 1: Beleidsbegroting

2 Beleidskader

DCMR is als gemeenschappelijke regeling een samenwerkingsverband van de provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam en twaalf regiogemeenten in het Rijnmondgebied. DCMR is één van de vijf regionale uitvoeringsdiensten in Zuid-Holland en verricht zijn taken voornamelijk in het Rijnmondgebied. Voor een aantal taken heeft de DCMR een groter werkgebied, zoals bij de uitvoering van Seveso-taken voor de Provincies Zeeland en Zuid-Holland, de meldkamer en bij de landelijke Seveso-coördinatie. In het vervolg van deze begroting wordt echter steeds gesproken over het Rijnmondgebied, wanneer het over het werkgebied gaat.

DCMR is vergelijkbaar met een onderdeel van een gemeente of provincie, dat de uitvoering verzorgt van het programma milieu door het leveren van producten en diensten die moeten bijdragen aan het realiseren van vastgestelde milieudoelstellingen. In termen van het Besluit Begroten en Verantwoorden 2004 (hierna: BBV) moet deze begroting van de DCMR daarom worden gezien als informatie voor de sturing van de uitvoering (uitvoeringsinformatie).

Het Rijnmondgebied wordt gekenmerkt door een grote bevolkingsdichtheid en een sterke concentratie van bedrijven en grote industrie. De bestuurlijke ambitie van de regio is erop gericht dat de ontwikkeling als economische topregio hand in hand gaat met behoud en verbetering van de leefkwaliteit en veiligheid. De regio verwacht een consequente en continue aandacht voor een gezond leefklimaat en veilige woon- en werkomgeving. Dat vergt een professioneel toezicht op en regulering van bedrijvigheid in de regio. Om de ambities te verwezenlijken en alle functies in dit drukke gebied te combineren, is een adequate ruimtelijke planvorming cruciaal. Onze uitgangspunten zijn onze missie en visie.

De **missie** van DCMR
Wij werken aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Wij reguleren de bedrijvigheid in onze regio. Wij zien erop toe dat bedrijven veilig werken. Wij monitoren de milieukwaliteit, leveren en analyseren data, en informeren en adviseren met als doel een toekomst vast, veerkrachtig gebruik van onze leefomgeving.

De **visie** van DCMR
- Wij zijn de omgevingsdienst van de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in het Rijnmondgebied. Bij de grote risicobedrijven voeren we ook taken uit in Zeeland en werken we landelijk samen met andere inspectiediensten
- Wij zijn een deskundige organisatie waarin professionals worden uitgedaagd en zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun werk en hun ontwikkeling
- Wij realiseren ambities van onze opdrachtgevers in verbinding met de omgeving. Wij zijn open en toegankelijk.
- Onze inzet is efficiënt en effectief. We zetten innovatie en technologie in om ons werk optimaal uit te voeren

MJP als basis voor de uitvoering
Een belangrijk onderdeel van het beleidskader is het Meerjarenprogramma (MJP). Het MJP bevat de inhoudelijke focuspunten en vormt het inhoudelijke kader voor de VTH- en adviestaken. In het MJP 2023-2026[1] zijn de volgende 12 focuspunten vastgesteld:
- Procesveiligheid in de industrie;
- Beperken gevolgen van incidenten;
- Veilig opslaan en omgaan met gevaarlijke stoffen;
- Ondermijning en milieucriminaliteit voorkomen;
- Geurhinder voorkomen;
- Geluidhinder voorkomen;

[1] Meerjarenprogramma (MJP) 2023-2026, vastgesteld door het AB d.d. 8 december 2022.

- Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en PFAS verminderen;
- Stikstof en fijnstof verminderen;
- Aanwezigheid van schadelijke stoffen in de bodem voorkomen;
- Energiebesparing;
- Energietransitie;
- Circulaire economie.

De wettelijke basis van de VTH-taken is de Omgevingswet die in 2024 inwerking trad. De implementatie van de Omgevingswet is in nauwe samenwerking met gemeenten en de provincie aangepakt. De eerste ervaringen worden gedeeld en gezamenlijk wordt de vinger aan de pols gehouden. Indien de implementatie leidt tot vraagstukken of afwegingen die om bestuurlijke aandacht vragen, worden deze tijdig aan het bestuur voorgelegd.

Nieuwe ontwikkelingen
In het beleidskader van de begroting wordt ook jaarlijks aangegeven welke specifieke aandachtspunten of nieuwe ontwikkelingen in het komende begrotingsjaar/jaren om aandacht vragen. In de begroting 2024 ging dit bijvoorbeeld om de invoering van de Omgevingswet en de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten. Vooruitkijkend naar 2025 dienen zich vanuit wetgeving en landelijke beleidsontwikkelingen onderwerpen aan die betekenis hebben voor de taakuitvoering van omgevingsdiensten, en om nadere verkenning vragen, in nauwe samenwerking tussen participanten als opdrachtgever en DCMR als omgevingsdienst.

Voor de hier genoemde onderwerpen geldt dat allereerst een nadere inhoudelijke verkenning zal worden opgesteld, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken hoe deze onderwerpen in samenwerking met andere overheidsorganisaties kunnen worden opgepakt. Dat geldt op de eerste plaats voor de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en de landelijke samenwerking binnen Omgevingsdienst NL. Daarnaast zal samenwerking worden gezocht met regionale partners als GGD en VRR en landelijke diensten (ILT, RIVM, e.a.). Aan de hand van deze verkenningen zal worden vastgesteld op welke manier een gecoördineerde, programmatische aanpak mogelijk is en op welke wijze financiering hiervan plaatsvindt. Deze verkenningen en voorstellen zullen in het bestuur worden geagendeerd.

Het betreft de volgende milieu-inhoudelijke onderwerpen:

Gezondheid
In het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV, 2023) over Industrie en omwonenden staat een duidelijke aanbeveling aan omgevingsdiensten: stel gezondheid meer centraal in het werk en communiceer transparant met de omwonenden over gezondheidsrisico's.
In de vergunningverlening worden door DCMR nu reeds zo scherp mogelijke eisen aan de emissies gesteld. De Onderzoeksraad adviseert om daarbij nadrukkelijker de effecten op het immissieniveau te beschouwen. Vanuit de omgevingsdiensten is aangegeven dat in de praktijk van VTH-uitvoering echter rekening moet worden gehouden met de grenzen die de bestaande wetgeving hierbij stelt. Verdergaande eisen ten aanzien van bijvoorbeeld cumulatie van emissies en het toepassen van het voorzorgsbeginsel vergen een betere wettelijke grondslag. De bevoegde gezagen en omgevingsdiensten zijn daarover in gesprek met het Rijk. Hoe gezondheid beter in ons advieswerk, vergunningverlening, toezicht en handhaving kan worden meegewogen, zullen we moeten gaan uitvinden. Want het thema raakt al het werk en tegelijkertijd is het niet eenvoudig om dit te versterken, gezien de complexiteit van de materie. Daarbij zullen we samenwerking en afstemming zoeken met partners op dit terrein, zoals de GGD's, het RIVM en de ILT, die ook een opdracht heeft op dit thema.

Waterkwaliteit
De waterkwaliteit in Nederland is al langer een thema dat vraagt om aandacht. De kwaliteit van de meeste wateren voldoet niet aan de eisen die daaraan gesteld worden. In het verleden heeft dit onderwerp niet de hoogste prioriteit gekregen in het werk van de Omgevingsdiensten, die verantwoordelijk zijn voor het reguleren en het toezicht op de indirecte lozingen van bedrijven. Het verbeteren van de kwaliteit van ons water wordt nog urgenter als in 2027 de Kaderrichtlijn waterkwaliteit in werking zal treden. Die zal stevige maatregelen vergen. Op welke manier dit zal doorwerken in onze advisering, vergunningverlening, toezicht en handhaving, moeten we gaan

bepalen. Ook hierbij geldt dat we dit niet alleen kunnen. Op dit terrein spelen waterschappen en Rijkswaterstaat een grote rol.

(Potentieel) Zeer Zorgwekkende Stoffen en PFAS
ZZS/PFAS is een thema waarop al lange tijd veel activiteiten worden ontplooid door DCMR. Tegelijkertijd is het niet altijd in samenhang met elkaar geweest, betreft het deels losse trajecten als de inventarisatie van ZZS-uitstoot en het dossier Chemours en andere PFAS-dossiers. Er kan nog niet gesproken worden van een coherente en alomvattende aanpak. Op Rijksniveau wordt in dit kader het Impulsprogramma Chemische Stoffen uitgevoerd en wordt met het bedrijfsleven samengewerkt in een Actieprogramma voor PFAS. Als reactie op het OvV-rapport startte het kabinet begin 2024 een Actie-agenda om te komen tot een meer samenhangende aanpak van onder andere PFAS. ILT ontwikkelt op dit terrein een programma om te komen tot een meer samenhangende aanpak van deze problematiek in Nederland. Zij doen in dat kader ook een onderzoek naar het functioneren van het VTH-stelsel op dit onderwerp tot nu toe. Dit zal in de loop van dit jaar verschijnen en ongetwijfeld leiden tot aanbevelingen om te komen tot een betere aanpak. Vooruitlopend daarop is het goed als DCMR met haar opdrachtgevers zelf al gaat kijken wat er op dit vlak meer en beter gedaan kan worden, bijvoorbeeld op het terrein van monitoring. Ook hierbij zal nadrukkelijk de samenwerking met andere omgevingsdiensten worden gezocht, zoals via het Zuid-Hollandse kennisschakelpunt voor ZZS.

Samenwerking Omgevingsdiensten in Zuid-Holland en Nederland
De samenwerking tussen omgevingsdiensten in Nederland is sterk in ontwikkeling. Dit komt mede door initiatieven zoals de Doorontwikkeling Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten, het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP) en de professionalisatie van het bureau van Omgevingsdienst NL.

- Zuid-Holland. In 2021 is in opdracht van het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland een onderzoek uitgevoerd naar de doorontwikkeling van de VTH-uitvoering door de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Het rapport concludeert dat een toekomstbestendige uitvoering van VTH-taken vraagt om intensievere samenwerking tussen de vijf diensten. Dit proces wordt aangestuurd vanuit de besturen van de vijf omgevingsdiensten, en hiertoe is een bestuurlijke opdracht voor de samenwerking geformuleerd. De focus ligt in eerste instantie op arbeidsmarktcommunicatie en digitalisering. Deze inhoudelijke samenwerking wordt ingevuld binnen de bestaande begrotingskaders, aangevuld met middelen vanuit het Interbestuurlijk Programma “Versterking” VTH-stelsel”. Indien deze doorontwikkeling leidt tot een wijziging van de financiële inzet zal dit via de gebruikelijke weg van een begrotingswijziging worden voorgelegd aan het bestuur.
- IBP VTH-versterking. In 2022 is het Interbestuurlijke Programma VTH opgestart naar aanleiding van de adviezen van de Commissie Van Aartsen. Het programma bevat 6 pijlers, te weten: 1) robuuste omgevingsdienst en financiering, 2) bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging, 3) Informatievoorziening VTH, 4) kennisinfrastructuur, 5) Onafhankelijke uitvoering toezicht en handhaving en 6) Monitoring kwaliteit milieutoezicht. Dit programma richt zich met name op het opstellen van beleid, richtlijnen en handreikingen. Het Ministerie van I&W verstrekt voor de jaren 2023 en 2024 een financiering aan onder andere Omgevingsdiensten. Het IBP-VTH programma loopt tot september 2024 en daarna wordt binnen de Omgevingsdiensten de voorbereiding en implementatie voortgezet. De voorbereiding zal vooral gericht zijn op de impact-analyse voor DCMR en de bestuurlijke gesprekken met het DCMR bestuur. De IBP-implementatie zal betrekking hebben op bijvoorbeeld: de robuustheidscriteria (mandatering, innovatie-agenda), financieringssystematiek, informatievoorziening en kennismanagement. Op landelijke niveau is nog geen duidelijkheid over de financiering van deze implementatiefase.
- Omgevingsdienst NL. In 2023 is een directeur aangesteld voor het bureau van Omgevingsdienst NL. Hiermee is de verhoging van de professionaliteit begonnen. Het bureau geeft omgevingsdiensten een kans om meer samen te werken op gebieden als informatievoorziening, training & opleiding en kennisdeling. De professionalisering van Omgevingsdienst NL wordt georganiseerd en gefinancierd door de 28 omgevingsdiensten.

Artificial Intelligence (AI) en cybersecurity
AI heeft zich in een rap tempo genesteld in onze maatschappij en is daarmee ook voor overheidsorganisaties in toenemende mate relevant. Het biedt ieder kansen maar ook bedreigingen en regels rondom AI zijn veelal nog in de maak. De Chief Information Officer (CIO) van het Rijk heeft een quickscan laten uitvoeren naar de impact van artificial intelligence waarmee iemand automatisch teksten, afbeeldingen, audio en andere content kan genereren (generatieve AI) op (IT-)overheidspersoneel. Daaruit is voorlopig gekomen dat bij gebruik van een generatieve AI-toepassing geldt dat de overheid kiest voor de verantwoorde inzet van AI. Dit betekent voor overheidsorganisaties dat:

1. de overheid voldoet aan bestaande wet- en regelgeving;
2. voorafgaand aan het gebruik van AI per casus een risicoanalyse wordt uitgevoerd. Dit zijn een Data Protection Impact Assessment (DPIA) en een algoritme impact assessment;
3. de uitkomsten van de DPIA ter advies voorgelegd worden aan de CIO en Functionaris Gegevensbescherming (FG).

In lijn met het bovenstaande wil DCMR een verkenning starten gericht op de kansen en bedreigingen die AI voor DCMR kunnen hebben om ons werk beter en efficiënter te gaan doen. De resultaten van de verkenning en eventuele financiële aspecten worden aan het bestuur voorgelegd.

Ten aanzien van cybersecurity wordt de inzet door DCMR voortgezet. DCMR beschikt vanuit de VTH- en adviestaken over een grote hoeveelheid data en daarom heeft informatiebeveiliging hoge prioriteit. Hierbij wordt de samenwerking met andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland geïntensiveerd om kennis en ervaringen zo goed mogelijk te delen. Naast de beveiliging van de eigen overheidsinformatie is in het kader van milieu en veiligheid de cybersecurity van bedrijven belangrijk. Landelijk worden beleid en uitvoeringsafspraken hiervoor ontwikkeld, en regionaal werkt DCMR op dit gebied samen met onder andere de VRR en het Havenbedrijf.

3 Financieel kader

In dit hoofdstuk wordt weergegeven binnen welk financieel kader de beleidsinzet uit het vorige hoofdstuk wordt uitgevoerd.

3.1 Financieel kader

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in meerjarige financiële kaders van participanten:

Tabel 1 – Meerjarenraming 2025 tot en met 2028

Meerjarenraming	Kader 2025	Kader 2026	Kader 2027	Kader 2028
Gemeente Albrandswaard	€ 499.225	€ 499.225	€ 499.225	€ 499.225
Gemeente Barendrecht	€ 919.259	€ 919.259	€ 919.259	€ 919.259
Gemeente Capelle a/d IJssel	€ 755.864	€ 755.864	€ 755.864	€ 755.864
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 2.370.314	€ 2.370.314	€ 2.370.314	€ 2.370.314
Gemeente Krimpen a/d IJssel	€ 703.434	€ 703.434	€ 703.434	€ 703.434
Gemeente Lansingerland	€ 2.062.480	€ 2.062.480	€ 2.062.480	€ 2.062.480
Gemeente Maassluis	€ 649.831	€ 649.831	€ 649.831	€ 649.831
Gemeente Nissewaard	€ 1.409.637	€ 1.409.637	€ 1.409.637	€ 1.409.637
Gemeente Ridderkerk	€ 1.263.669	€ 1.263.669	€ 1.263.669	€ 1.263.669
Gemeente Schiedam	€ 1.815.717	€ 1.815.717	€ 1.815.717	€ 1.815.717
Gemeente Vlaardingen	€ 2.296.696	€ 2.296.696	€ 2.296.696	€ 2.296.696
Gemeente Voorne aan Zee	€ 2.203.864	€ 2.203.864	€ 2.203.864	€ 2.203.864
Gemeente Rotterdam	€ 24.788.856	€ 24.788.856	€ 24.788.856	€ 24.788.856
Provincie Zuid-Holland	€ 33.459.808	€ 33.459.808	€ 33.459.808	€ 33.459.808
Provincie Zeeland	€ 4.897.848	€ 4.897.848	€ 4.897.848	€ 4.897.848
Projecten	€ 11.466.184	€ 11.466.184	€ 11.466.184	€ 11.466.184
Totaal participanten	€ 91.562.686	€ 91.562.686	€ 91.562.686	€ 91.562.686

3.2 Uitgangspunten

De voorliggende begroting heeft betrekking op 2025. In de indexeringsbrief van gemeenten (zie punt 2) wordt naast de indexatie verwezen naar de financiële perspectieven vanaf 2026. In 2026 is er sprake van toenemende onzekerheden in overheidsfinanciën (waaronder ontwikkelingen in het Gemeente- en Provinciefonds). Zoals aangegeven in de indexeringsbrief vindt hierover op regionaal niveau overleg plaats tussen gemeenten en de diverse gemeenschappelijke regelingen. Tijdig bewustzijn en dialoog hierover is van belang, waarbij rekening moet worden gehouden met financiële kaders, de veranderende opgaven en het belang van financiële soliditeit van overheidsorganisaties. DCMR zal hierin samen optrekken met haar stakeholders.

1. De begroting is opgezet conform de financiële regelgeving BBV. Een onderdeel daarvan is een meerjarenraming. De ontwikkeling van de bijdragen van participanten in de meerjarenraming kennen onzekerheden, onder andere door de algemene dynamiek in de overheidsfinanciën. Ten aanzien van de meerjarige kaders voor DCMR zijn de jaarlijkse indexering en de waarborgen binnen de Gemeenschappelijke regeling relevant. In de begroting worden voor het meerjarige kader de bijdragen van het komende begrotingsjaar aangehouden gezien toekomstige indexeringen nog onbekend zijn.

2. Voor het structurele financiële kader van de gemeenten wordt rekening gehouden met een indexering van +6,8% op de werkplanbijdragen in overeenstemming met de Indexeringsbrief

Gemeenten. De werkgroep verbetering financiële sturing gemeenschappelijke regelingen bepaalt jaarlijks de hoogte van het indexeringspercentage. De basisindex 2025 bedraagt: 4,4% en de correctie voorgaande jaren 2,4%. Incidenteel toegekende budgetten en eventuele financieringen vanuit voorschotten worden hierin niet meegenomen.

3. Voor het structurele financiële kader van de Provincie Zuid-Holland wordt rekening gehouden met een indexering van +3,9% op de werkplanbijdragen in overeenstemming met de Indexeringsbrief Provincie Zuid-Holland. Deze gewogen indexering is als volgt opgebouwd: ⅓ materiële overheidsconsumptie (2,0% - imoc) en ⅔ prijs overheidsconsumptie: beloning medewerkers (4,9% - PO: bm) vanuit cMEV 2024. Incidenteel toegekende budgetten en eventuele financieringen vanuit voorschotten worden hierin niet meegenomen. In het geval de indexen in de maartpublicatie 2024 gebaseerd op de MEV afwijkend zijn voor het jaar 2025 en op tijd beschikbaar zijn bij het opstellen van de conceptbegroting, zal het geactualiseerde indexatiepercentage worden toegepast conform het provinciale indexatiebeleid.

4. DCMR hanteert als uitgangspunt voor de indexering van de Provincie Zeeland dezelfde indexering als de Gemeenten zoals beschreven in punt 2.

5. CAO-ontwikkeling in 2025. Voor een kostendekkende begroting en bedrijfsvoering is de ontwikkeling van de loonkosten relevant, vooral omdat de loonkosten het grootste deel van de DCMR-begroting vormen. IPO is verantwoordelijk voor de CAO. De huidige CAO liep tot 31 december 2023. De Cao-onderhandelingen zijn op 17 januari 2024 gestart en het is nog niet bekend voor welke looptijd de CAO zal worden opgesteld. De DCMR zal in lijn met Provincie Zuid-Holland de laatste index prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers CPB gebruiken als Cao-indexatie. Gezien de laatste indexatie voor het vaststellen van de Begroting 2025 in maart 2024 is, kan nu niet exact worden aangegeven wat de CAO-indexatie voor 2025 zal zijn. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2025 (in het DB van 11 april 2024 en AB van 4 juli 2024) zullen de meest recente inzichten worden gebruikt, waaronder de maartramingen van het CPB. Gelet op deze CAO indexatie onzekerheden zal in het najaar van 2024 de kostendekkendheid van de tarieven 2025 opnieuw worden bezien vanuit de dan beschikbare informatie van het CPB en eventuele Cao-ontwikkelingen. Eventuele aanpassingen zullen dan in het DB worden besproken.

6. DCMR streeft naar een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoering. Enkele speerpunten zijn digitalisering en datagedreven werken, transparantie, duurzaam inkopen, beheersing van de kosten externe inhuur voor ondersteunende taken. Zo ook HR-beleid: strategisch personeelsbeleid en het streven naar een inclusieve organisatie met creëren van participatiebanen en stageplekken.

7. De materiële budgetten staan onder druk en de ramingen kennen meer onzekerheden dan voorheen. Leveranciers rekenen kostenstijgingen door en nieuwe contracten (zoals onderhoud, ICT en schoonmaak) worden substantieel duurder. Voor materiële budgetten en inkoop moet rekening worden gehouden met deze kostenstijging. Deze verhogingen zullen mee worden genomen in de begroting.

8. DCMR voorziet voortdurende noodzaak tot het uitvoeren van projecten om de bedrijfsvoering te moderniseren. In het AB van december 2019 is besloten om hiervoor jaarlijks € 1.000.000,- in te passen in de exploitatiebegroting. Het bestuur is overeengekomen met een bestemmingsreserve te werken, omdat projecten vaak over jaargrenzen heenlopen. In de begroting wordt een dotatie van € 1.000.000,- aan de bestemmingsreserve opgenomen. Op basis van actueel inzicht wordt jaarlijks een onttrekking begroot. De begrote onttrekking en de gerealiseerde onttrekking wordt aan het bestuur voorgelegd.

4 Milieubeheer

DCMR geeft uitvoering aan haar werkzaamheden in een samenhangend programma Milieubeheer, waarin al haar primaire VTH- en advieswerkzaamheden zijn ondergebracht. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke werkzaamheden binnen het programma Milieubeheer centraal staan.

4.1 Wat willen we bereiken?

In hoofdstuk 2 is het DCMR-beleidskader beschreven, waarin staat wat DCMR uiteindelijk wil bereiken. De exacte uitwerking daarvan wordt, binnen de kaders van de werkplannen, vertaald in een uitvoeringsprogramma volgens de hoofdlijnen die in de volgende paragraaf worden beschreven.

4.2 Wat gaan we daarvoor doen?

DCMR is een omgevingsdienst op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) en Advies en Monitoring. DCMR is te karakteriseren als een uitvoeringsorganisatie, welke handelt in opdracht van en voor haar financiers (participanten en externen). DCMR heeft drie hoofdtaken

Vergunningverlening
De DCMR maakt producten die voortvloeien uit onder andere de Omgevingswet. We maken deze omgevingsvergunningen voor bedrijven in opdracht van gemeenten en provincies. In de vergunningen leggen we vast aan welke eisen een bedrijf moet voldoen, bijvoorbeeld wat betreft het minimaliseren van de uitstoot van stoffen in de lucht, het voorkomen van geluidshinder en het waarborgen van de veiligheid. DCMR verleent vergunningen voor nieuwe activiteiten, en voor activiteiten die worden veranderd. Tevens voert DCMR de zogenaamde BRIKS-taken uit. Het gaat daarbij om de samenhang tussen omgevingsvergunningen voor bouw, reclame, inritten, kappen en slopen.

Toezicht en handhaving
DCMR houdt toezicht op de bedrijven in de Rijnmondregio en op de hoog-risicobedrijven in de provincies Zuid-Holland en Zeeland. We onderzoeken overlast, brengen risico's in kaart en voeren bedrijfscontroles uit. De Meldkamer van DCMR, die 24 uur per dag bereikbaar is, ontvangt meldingen van bewoners en bedrijven en bepaalt welke vervolgactie nodig is. Inspecties organiseren we zowel branchegericht als gebiedsgericht. DCMR onderzoekt dan de fysieke installaties en voorzieningen van bedrijven, maar ook de veiligheidscultuur en de systemen voor milieuzorg. Inspecties vinden zowel aangekondigd als onaangekondigd plaats. We handhaven bij overtredingen, zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk. Toezicht en Handhaving worden risicogestuurd en datagedreven aangepakt. Het doel van toezicht en handhaving is om maximaal bij te dragen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Dat doen we door te zorgen dat bedrijven regels en vergunningen naleven, door schadelijk gedrag door bedrijven te bestraffen en gewenst gedrag van bedrijven te stimuleren. Om dat te bereiken, maakt DCMR steeds meer gebruik van gedragswetenschappelijke inzichten, inzicht in keteneffecten, monitoring op afstand en snelle analyse van grote hoeveelheden data. Datagedreven werken in het toezicht zorgt ervoor dat we een beter beeld hebben waar de risico's zijn, en daardoor kunnen we onze interventies inzetten waar dat het meest nodig is.

Advies en monitoring
DCMR adviseert gemeenten en provincies over beleid en ruimtelijke planprocessen. Hiervoor geldt dat we continu balans zoeken tussen het creëren van een veilige, gezonde en duurzame (leef)omgeving en de ruimtelijke inpassingen van initiatieven die van belang zijn voor de lokale economie. In het oppakken en verder ontwikkelen van de adviestaken sluit DCMR nadrukkelijk aan op de maatschappelijke- en beleidsopgaven van de opdrachtgevende gemeenten en

provincie. Door middel van haar advisering draagt DCMR bij aan omgevingsplannen en –visies en de transitie naar een circulaire en klimaatneutrale economie. Daarvoor zet het de eigen expertise en ervaring op het gebied van ruimtelijke advisering en MER, veiligheid, bodem, lucht, geluid, energie, licht en afval en afvalwater in. Naast deze advisering heeft DCMR een eigen geaccrediteerd luchtmeetnet. De verschillende meetpunten voor luchtkwaliteit in het gebied geven informatie over de milieukwaliteit. Actieve monitoring op de informatie van de meetpunten en (jaarlijkse) rapportages dragen bij aan de actieve monitoring op de milieukwaliteit van de regio.

4.3 Wat mag het kosten?

De financiële omvang van het programma Milieubeheer is bepaald aan de hand van het jaarverslag 2023, de gewijzigde begroting 2024, voortschrijdend inzicht en het financieel kader 2025. Het programma Milieubeheer wordt enerzijds ingevuld vanuit de werkplannen en werkplanprojecten van de participanten en anderzijds door additionele projecten, die door participanten en niet-participanten worden gefinancierd.

Tabel 2

Programma Milieubeheer (x € 1.000)	Begroting 2025	Primaire Begroting 2024	1e wijziging Begroting 2024	Jaarverslag 2023
Taakveld: milieubeheer				
- Baten	€ 62.427	€ 55.842	€ 59.857	€ 53.983
- Lasten	€ 62.527	€ 56.272	€ 60.052	€ 53.847
Resultaat programma Milieubeheer	€ -100	€ -430	€ -195	€ 137

De begroting is een indicatie voor de omvang van het programma. Tijdens de werkplanbesprekingen worden concrete afspraken gemaakt over de invulling en financiële omvang.

5 Bedrijfsvoering

DCMR geeft uitvoering aan haar werkzaamheden in een samenhangend programma Milieubeheer. Afdeling Bedrijfsvoering ondersteunt en is onderdeel van het primaire proces. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke werkzaamheden in 2025 binnen het programma Bedrijfsvoering centraal staan.

5.1 Wat willen we bereiken?

De afdeling Bedrijfsvoering heeft zich en zal zich de komende jaren blijven ontwikkelen. Bedrijfsvoering faciliteert de organisatie efficiënt en effectief, dus zo optimaal mogelijk, bij het bereiken van haar doelstellingen en denkt mee met innovatievraagstukken van de organisatie.

Missie BV: Samen streven naar een optimale dienstverlening voor onze organisatie en haar belanghebbenden, en bijdragen aan een gezonde, veilige en duurzame toekomst voor ons gebied.

Visie BV: Focussen op het leveren van toegevoegde waarde aan onze (interne) klanten door optimale dienstverlening waarbij continu wordt gezocht naar de hoogst mogelijke kwaliteit en/of efficiëntie passend bij de onderhavige dienstverlening. BV draagt bij aan een fijne werkomgeving voor iedereen.

Als afdeling BV werken we dagelijks aan onze missie door onder andere te zorgen voor goed werkende en veilige systemen, beheer en optimalisatie van gegevens en processen, goede informatievoorziening en ondersteuning, bewaking van de financiële gezondheid van de organisatie, optimale huisvesting en het bevorderen van een fijne werkomgeving waar iedereen zichzelf kan zijn en waar ruimte is voor ontwikkeling en voor werkgeluk.

De focus voor Bedrijfsvoering zijn de volgende hoofdthema's: Positionering & Transparantie, Procesoptimalisatie, Prioriteiten stellen, Integraal samenwerken, Cultuur van samen verbeteren en Duurzaamheid. In paragraaf 5.2 zijn de grote doelen beschreven waaraan Bedrijfsvoering gaat werken.

De exacte uitwerking van de Bedrijfsvoering plannen wordt binnen de geldende kaders opgesteld in samenspraak met het programma Milieubeheer.

5.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Interbestuurlijk programma (IBP) - het implementeren van de uitkomsten
Het IBP heeft een looptijd tot midden 2024 en dan worden ook de eindadviezen opgeleverd. Daar zal opvolging aan gegeven moeten worden, door middel van stakeholder gespreken bijv. DB/AB, gap analyses, waarna de stap naar implementatie gezet kan worden. Daarnaast wordt in het verlengde van het IBP de samenwerking met de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten op het gebied van informatievoorziening gecontinueerd. Bestaande initiatieven zoals gezamenlijke inkoop en informatiebeveiliging worden versterkt en waar van toegevoegde waarde, worden nieuwe initiatieven gestart.

Datagedreven organisatie
DCMR is op weg om een datagedreven organisatie te worden. Dit vraagt sturing op beschikbaarheid (dataplatform), datakwaliteit en het ontwikkelen van nieuwe dataproducten in samenwerking met de lijnorganisatie. De datagedreven strategie wordt langs vier lijnen opgezet; 1) beschikbaarheid (dataplatform), 2) datakwaliteit, 3) datacultuur en 4) waarde creatie. In 2024 is een vacature uitgezet voor de functie Programma Manager Datagedreven. Deze programma manager zal in 2025 zijn/haar programma plan moeten gaan implementeren.

Het doorontwikkelen van sturingsinformatie
Sturingsinformatie is essentieel voor het goed sturen van de onderneming en draagt bij aan prospectieve inzichten. DCMR blijft werken aan steeds betere sturingsinfo en doet dit onder andere door het uitbreiden en doorontwikkeling van zowel overzichts- en domeindashboards in PowerBI. Daarnaast wordt er gebouwd aan een nieuw Datawarehouse wat historie kan opbouwen, zodat er vanuit de rapportages teruggekeken kan worden.

Het borgen van Corporate Governance
In 2024 zal een project worden gestart naar functies die mogelijk gegroepeerd kunnen worden onder de term Corporate Governance. Te denken valt aan Concern Control, Concern Jurist, Functionaris Gegevensbescherming, etc. Afhankelijk van de uitkomst zal dit in 2025 in de organisatie moeten worden geborgd.

Duurzaamheid in bedrijfsvoering
Als omgevingsdienst hecht DCMR veel belang aan duurzaamheid ook in de eigen bedrijfsvoering en in de contacten met externe organisaties. DCMR vindt het belangrijk dat in inhuur- en offertetrajecten de inschrijvers in hun bedrijfsvoering rekening houden met maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzaamheid en milieu. DCMR houdt daarom bij inkopen van producten en diensten zoveel als mogelijk rekening met duurzaamheidsaspecten als onderdeel van de kwaliteit van het in te kopen product of dienst.

Het doorontwikkelen en borgen van het dienstverleningsmodel
In 2025 wordt het dienstverleningsmodel van Bedrijfsvoering verder geïmplementeerd. Met de één loket gedachte (toegankelijkheid bedrijfsvoering, click, call, face, track and trace) dat in 2024 is ontwikkeld, verloopt de aanvraag en afhandeling van diensten en producten via voorspelbare en transparante afhandelprocessen. Dit zal de manier van werken binnen DCMR effectiever en efficiënter maken. De kwaliteitseisen, kaders en randvoorwaarden van de dienstverlening worden samen met de organisatie bepaald, vastgelegd in een producten-dienstencatalogus en periodiek geëvalueerd. Het servicemanagement-systeem dat hierin ondersteunt, wordt geoptimaliseerd.

Het continue versterken van zichtbaarheid DCMR
DCMR heeft zijn visie op communicatie beschreven in het Communicatiehuis. Vanuit dit strategisch fundament zijn in 2022 implementatieplannen opgesteld voor externe, online, interne én visuele communicatie. In 2023-2024 zetten we verder in op het versterken van onze corporate communicatie en (visuele) identiteit, employer branding, contacten met externen en het ontwikkelen van goede content om onze zichtbaarheid te handhaven én te vergroten. In 2024-2025 zal internationalisering en de toegenomen aandacht van media en belangenverenigingen (in samenwerking met de actieve openbaarmaking/WOO) worden versterkt. Public affairs zullen een centrale rol hebben voor de zwaardere zaken.

Slimmer en modern samenwerken
In 2022 is DCMR gestart met het hybride werken, waarin medewerkers plaats- en tijdonafhankelijk werken. Het hybride werken is reeds geborgd in de dagelijkse manier van werken. In 2024-2025 zal DCMR het slimmer en modern samenwerken dat in 2023 is ingezet, verankeren door een volledige implementatie van MS365 inclusief een ‘digitale werkplek’

Het continue blijven inzetten op informatiebeveiliging
Binnen en buiten DCMR wordt het digitale gebruik van data en informatie steeds belangrijker. Medewerkers zijn gewend altijd en overal van applicaties en data gebruik te kunnen maken. Daarnaast zien we het aantal aanvallen en besmettingen met malware en ransomware toenemen. Blijvende aandacht voor informatiebeveiliging is daarom noodzakelijk. Aan de ene kant door blijvend aandacht te besteden aan bewustwording en gedrag voor nieuwe en bestaande medewerkers en aan de andere kant door technische maatregelen up-to-date te houden.

Applicatielandschap
In de afgelopen jaren is een routekaart opgesteld waarin stappen zijn gedefinieerd voor het up-to-date houden en verbeteren van het applicatielandschap. Deze kaart geeft richting aan wat we doen. Belangrijk hierbij is dat applicaties effectief en efficiënt worden ingezet. Dat betekent onder andere de juiste applicatie voor het juiste doel, dubbele functionaliteit beperken, lage kosten en veilig in gebruik.

Blijven inzetten op vakinhoudelijke en persoonlijke ontwikkeling
DCMR-medewerkers zijn de spil en de kracht van onze organisatie en daarom investeert DCMR nog meer in de (kennis) ontwikkeling van de medewerkers. De verantwoordelijkheden worden laag in de organisatie gelegd en dit vraagt leiderschap van medewerkers én management. Daarnaast is de focus op het ontwikkelen van onze medewerkers door het vergroten van kennis en kunde door middel van (online) trainingen, workshops en intervisie. DCMR zorgt ervoor dat onze medewerkers duurzaam en vitaal bij ons werken. DCMR maakt optimaal gebruik van de diversiteit van talenten en vermogens zowel binnen DCMR als op de arbeidsmarkt en streeft ernaar om mensen met arbeidsbeperkingen op te nemen. Tenslotte werkt DCMR aan haar werkgeversmerk, om zodoende de juiste talenten binnen te halen en te blijven binden en boeien. Het zijn van een aantrekkelijke werkgever waar iedereen zichzelf kan zijn en waar ruimte is voor ontwikkeling en voor werkgeluk, zal in 2025 met onder andere een uitgewerkt D&I-beleid worden verankerd.

5.3 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt de geraamde lasten en baten zijn voor het programma Bedrijfsvoering.

Tabel 3:

Programma Bedrijfsvoering (x € 1.000)	Begroting 2025	Primaire Begroting 2024	1e wijziging Begroting 2024	Jaarverslag 2023
Taakveld: ondersteuning organisatie				
- Baten	€ 29.136	€ 26.551	€ 23.995	€ 26.866
- Lasten	€ 29.673	€ 26.971	€ 24.795	€ 25.639
- Onttrekkingen en dotaties BR	€ 375	€ 600	€ 800	€ -1.000
- Post onvoorzien		€ -	€ -	€ -335
- Saldo financieringsfunctie	€ -	€ -	€ -	
- Overige dekkingsmiddelen	€ 263	€ 250		€ 578
- Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma Bedrijfsvoering	€ 100	€ 430	€ -	€ 470

6 Paragrafen

Dit hoofdstuk bevat een aantal paragrafen, dat op grond van het BBV worden opgenomen.

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen ratio geeft aan in welke mate DCMR beschikt over een financiële buffer om financiële gevolgen van risico's op te vangen. Het algemeen bestuur heeft een bandbreedte voor deze ratio vastgesteld van 1,0 < x < 1,4.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De optelling van de algemene reserve, het vrij besteedbare deel van de bestemmingsreserves en de post onvoorzien vormen samen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Tabel 4: weerstandvermogen

Weerstandvermogen (x€ 1.000)	ultimo 2025
Algemene Reserve	€ 2.006
Mutatie Algemene Reserves	€ 0
Post onvoorzien	€ 0
Vrij besteedbaar deel bestemmingsreserve	€ 375
Totaal	**€ 2.381**

Benodigde Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate DCMR beschikt over een financiële buffer om financiële gevolgen van risico's op te vangen. DCMR heeft afgesproken om de ratio tussen 1,0 < x < 1,4 te houden. De risicomanagementcyclus is de basis voor het berekenen van het benodigde weerstandsvermogen. Alle risico's geclassificeerd als 'Zeer Hoog' en 'Hoog' met een financieel effect worden meegenomen inclusief een opslag van 20%.

1. **Focus managementsturing - € 740.000,-**

Door een te lage focus van sommige DCMR-managers op management sturing, zoals dagdagelijkse sturing, zoals (tijdig) tijdschrijven, prognosticeren, management van het verlofstuwmeer, toetsen op inhoudelijke KPI's, prioriteren van activiteiten) van de organisatie ***(aanleiding)*** kan een onvolledig sturingsinformatie beeld ontstaan (zoals management informatie, verlofsaldi, prognose) ***(impact)***. waardoor een kans ontstaat op verkeerde/onjuiste beslissingen die een operationeel of financieel effect kunnen hebben ***(gevolg)***

2. **Onzekerheid invoering Omgevingswet – €100.000,-**

In 2024 is de Omgevingswet gestart en verwacht wordt dat de meeste implementatie moeilijkheden in het jaar 2024 opgelost zijn, maar mogelijk niet alles. Het risico is afgeschaald naar €100k voor 2025. Het risico is: Door het herhaalde uitstel en het op landelijk, regionaal als DCMR niveau niet goed kunnen bepalen van de financiële effecten van de invoering van de Omgevingswet ***(aanleiding)***, kan dit mogelijk leiden tot onverwachte kostenstijgingen (vb. extra capaciteit inzet) ***(impact)***, waardoor DCMR mogelijk een deel van haar uitgaven niet goed heeft begroot en terug zal moeten naar haar financiers zonder dat extra productie oplevert ***(gevolg).***

3. **Onzekerheid financiering nieuwe ontwikkelingen - €500.000,-**

Doordat gemeentes en provincies in respectievelijk 2026 en 2027 mogelijk minder financiering ontvangen van het Rijk ***(aanleiding)***, kan dit mogelijk leiden tot financiële tekorten bij gemeenten en provincie ***(impact)***, waardoor de aanpak van nieuwe ontwikkelingen zoals Gezondheid, Waterkwaliteit, pZZS/PFAS mogelijk niet te financieren zijn ***(gevolg)***

Het benodigde weerstandsvermogen = 1.2 * (€740.000 + €100.000 + €500.000) = **€1.608.000,-**

Ratio weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen ratio (beschikbare/benodigde weerstandsvermogen) is 1.25 exclusief het nog te bestemmen deel van de bestemmingsreserve. Inclusief het nog te bestemmen deel van de bestemmingsreserve komt de ratio uit op 1.48.

6.2 Financiële en beleidsindicatoren

Tabel 5 : financiële indicatoren

Financiële kengetallen	Jaarverslag 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	1,8%	-2,1%	-3,0%
Solvabiliteitsratio	21,7%	19,0%	14,0%
Structurele exploitatieruimte	7,5%	0,0%	-1,2%

Netto schuldquote:
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de DCMR ten opzichte van het eigen vermogen en geeft een indicatie van de druk van rentelast en aflossingen op de exploitatie. Een schatting waarbij de schuldquote in de Begroting 2025 ten opzichte van Jaarverslag 2023 en Begroting 2024 iets is gestegen.

Solvabiliteitsratio:
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de DCMR in staat is aan haar schulden te voldoen. De verwachting is dat de omvang van het eigen vermogen ten opzichte van Jaarverslag 2023 zal dalen door het dalen van de omvang van de bestemmingsreserve Maatschappelijke Duurzaamheidopgaven. De beschikbare weerstandscapaciteit valt binnen de bandbreedte van de benodigde weerstandscapaciteit.

Structurele exploitatieruimte:
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de structurele baten en lasten in evenwicht zijn.
De verwachting voor 2025 is dat de structurele lasten hoger zullen zijn dan de structurele baten wat leidt tot een negatief incidenteel resultaat, hierdoor is het ratio van de structurele exploitatieruimte negatief.

Beleidsindicatoren

Tabel 6: beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren	Jaarverslag 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Formatie (FTE per 1.000 inwoners)	0,16	0,16	0,17
Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)	0,19	0,14	0,15
Apparaatskosten per inwoner	€ 19,63	€ 20,21	€ 22,44
Externe inhuur	13,2%	11,8%	11,3%
Overhead	32,6%	31,8%	32,0%

In bovenstaande tabel is ter informatie de ontwikkeling van de voor gemeenten en provincies verplichte beleidsindicatoren uit het taakveld bestuur en ondersteuning opgenomen. Aangezien het werkveld van de DCMR geen directe relatie heeft met de omvang van inwoneraantal van de provincie Zuid-Holland hebben deze indicatoren een beperktere toegevoegde waarde.

Externe inhuur
De beheersing van de omvang van de externe inhuur is ook in 2025 een nadrukkelijk punt van aandacht. De verwachting is dat deze indicator wat hoger zal zijn dan de begroting 2024 omdat naar verwachting veel vacatures bij de afdeling Bedrijfsvoering gedurende 2024 zullen worden ingevuld, waardoor er minder behoefte aan inhuur zal zijn.

6.3 Financiering

De financieringsparagraaf vloeit voort uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO). Voor DCMR is deze regelgeving vertaald in het door het Algemeen Bestuur vastgestelde treasury statuut.

De wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) geeft aan dat de kasgeldlimiet maximaal 8,5% van het begrotingstotaal (primair) mag zijn. DCMR zal ernaar streven om hieraan te voldoen.

Deel 2: Financiële begroting

7 Overzicht van Baten en Lasten

In onderstaande tabel is een gespecificeerd inzicht gegeven in de ontwikkeling van de baten en lasten van de DCMR. Vanaf 2025 is een stijging van de afschrijvingen opgenomen als gevolg van een mogelijke vernieuwing van het datacenter. Om tot een sluitende begroting te komen is deze stijging in gecompenseerd bij diensten derden.

Tabel 7:

Lasten en Baten	2025	2026	2027	2028
Brutosalarissen	€ 44.126.000	€ 44.126.000	€ 44.126.000	€ 44.126.000
IKB	€ 9.971.000	€ 9.971.000	€ 9.971.000	€ 9.971.000
Sociale lasten	€ 7.454.000	€ 7.454.000	€ 7.454.000	€ 7.454.000
Pensioenlasten	€ 8.170.000	€ 8.170.000	€ 8.170.000	€ 8.170.000
Functiekosten	€ 69.721.000	€ 69.721.000	€ 69.721.000	€ 69.721.000
Toelagen	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000
Opleidingen	€ 1.533.862	€ 1.533.862	€ 1.533.862	€ 1.533.862
Overige personele lasten	€ 1.891.000	€ 1.891.000	€ 1.891.000	€ 1.891.000
Bijkomende kosten personeel	€ 4.124.862	€ 4.124.862	€ 4.124.862	€ 4.124.862
Inhuur personeel buiten formatie	€ 1.667.000	€ 1.667.000	€ 1.667.000	€ 1.667.000
Diensten door derden	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.127.282	€ 910.195
Inhuur personeel / diensten derden	€ 3.167.000	€ 3.167.000	€ 2.794.282	€ 2.577.195
Afschrijvingen	€ 688.824	€ 834.716	€ 861.892	€ 851.368
Huisvesting	€ 4.788.000	€ 4.788.000	€ 4.788.000	€ 4.788.000
ICT	€ 4.097.000	€ 4.097.000	€ 4.097.000	€ 4.097.000
Documentatie	€ 321.000	€ 321.000	€ 321.000	€ 321.000
Communicatie	€ 406.000	€ 406.000	€ 406.000	€ 406.000
Overig materieel	€ 532.000	€ 532.000	€ 532.000	€ 532.000
Totale materiele kosten	€ 10.832.824	€ 10.978.716	€ 11.005.892	€ 10.995.368
Totale directe kosten	**€ 87.845.686**	**€ 87.991.578**	**€ 87.646.036**	**€ 87.418.425**
Dekking declarabele uren	€ 87.348.186	€ 87.348.186	€ 87.348.186	€ 87.348.186
Resultaat op declarabele uren	**€ -497.500**	**€ -643.391**	**€ -297.850**	**€ -70.238**
Verhuur verdieping en rentebaten	€ 262.500	€ 262.500	€ 262.500	€ 262.500
Overige opbrengsten	**€ 262.500**	**€ 262.500**	**€ 262.500**	**€ 262.500**
Inkopen op werkplannen en projecten	€ 4.214.500	€ 3.374.533	€ 3.720.074	€ 3.947.686
Kosten uren werkplannen en projecten	€ 87.448.186	€ 87.778.171	€ 87.778.171	€ 87.778.171
Totale kosten werkplannen en projecten	€ 91.662.686	€ 91.152.705	€ 91.498.245	€ 91.725.857
Totale opbrengsten werkplannen en projec	€ 91.562.686	€ 91.562.686	€ 91.562.686	€ 91.562.686
Resultaat op werkplannen en projecten	**€ -100.000**	**€ 409.982**	**€ 64.441**	**€ -163.171**
Inkopen op bestemmingsreserve	€ 40.000	€ 29.091	€ 29.091	€ 29.091
Resultaat voor onttrekkingen en dotati	**€ -375.000**	**€ -1**	**€ -0**	**€ -0**
Onttrekkingen bestemmingsreserves				
Modernisering bedrijfsvoering	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Maatschappelijke Duurzaamheidsopgaven	€ 375.000	€ -	€ -	€ -
Dotatie bestemmingsreserves:				
Modernisering bedrijfsvoering	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Resultaat voor bestemming	**€ -0**	**€ -0**	**€ -0**	**€ -0**

In onderstaande tabel 8 is inzicht gegeven in de baten en lasten per participant:

Tabel 8:

Omschrijving	Lasten 2025	Baten 2025	Resultaat 2025
Gemeente Albrandswaard	€ 499.225	€ 499.225	€ -
Gemeente Barendrecht	€ 919.259	€ 919.259	€ -
Gemeente Capelle a/d IJssel	€ 755.864	€ 755.864	€ -
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 2.370.314	€ 2.370.314	€ -
Gemeente Krimpen a/d IJssel	€ 703.434	€ 703.434	€ -
Gemeente Lansingerland	€ 2.062.480	€ 2.062.480	€ -
Gemeente Maassluis	€ 649.831	€ 649.831	€ -
Gemeente Nissewaard	€ 1.409.637	€ 1.409.637	€ -
Gemeente Ridderkerk	€ 1.263.669	€ 1.263.669	€ -
Gemeente Schiedam	€ 1.815.717	€ 1.815.717	€ -
Gemeente Vlaardingen	€ 2.296.696	€ 2.296.696	€ -
Gemeente Voorne aan Zee	€ 2.203.864	€ 2.203.864	€ -
Gemeente Rotterdam	€ 24.788.856	€ 24.788.856	€ -
Provincie Zuid-Holland	€ 33.459.808	€ 33.459.808	€ -
Provincie Zeeland	€ 4.897.848	€ 4.897.848	€ -
Projecten	€ 11.466.184	€ 11.466.184	€ -
Totaal participanten	**€ 91.562.686**	**€ 91.562.686**	**€ -**

Op de werkplannen van de participanten worden geen financiële resultaten begroot.

Ontwikkeling werkplanbijdragen
In onderstaande tabel is het verloop van de bijdragen van de participanten over de jaren zichtbaar gemaakt.

Tabel 9: Ontwikkeling werkplanbijdragen

Omschrijving	Raming baten na 2e begrotingswijziging 2023	Realisatie baten 2023	Primaire raming Begroting 2024	Raming baten 2024 na 1e begrotingswijziging	Raming baten 2025
Gemeente Albrandswaard	€ 402.010	€ 519.245	€ 467.439	€ 470.089	€ 499.225
Gemeente Barendrecht	€ 743.331	€ 731.585	€ 860.729	€ 860.729	€ 919.259
Gemeente Capelle a/d IJssel	€ 596.759	€ 647.316	€ 707.738	€ 773.665	€ 755.864
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 1.684.973	€ 2.088.928	€ 1.921.316	€ 1.921.316	€ 2.370.314
Gemeente Krimpen a/d IJssel	€ 550.644	€ 573.261	€ 658.646	€ 658.646	€ 703.434
Gemeente Lansingerland	€ 1.676.092	€ 1.751.000	€ 1.931.161	€ 1.931.161	€ 2.062.480
Gemeente Maassluis	€ 498.489	€ 485.662	€ 644.323	€ 639.728	€ 649.831
Gemeente Nissewaard	€ 1.269.273	€ 1.478.903	€ 1.319.885	€ 1.319.885	€ 1.409.637
Gemeente Ridderkerk	€ 1.023.252	€ 964.212	€ 1.183.211	€ 1.183.211	€ 1.263.669
Gemeente Schiedam	€ 1.649.196	€ 1.584.553	€ 1.782.579	€ 1.700.110	€ 1.815.717
Gemeente Vlaardingen	€ 1.922.140	€ 1.780.932	€ 2.150.464	€ 2.150.464	€ 2.296.696
Gemeente Voorne aan Zee	€ 1.826.250	€ 1.908.775	€ 2.063.543	€ 2.063.543	€ 2.203.864
Gemeente Rotterdam	€ 21.603.045	€ 21.820.956	€ 23.412.369	€ 23.422.352	€ 24.788.856
Provincie Zuid-Holland	€ 31.286.857	€ 31.125.119	€ 30.569.508	€ 33.227.241	€ 33.459.808
Provincie Zeeland	€ 4.218.748	€ 3.898.407	€ 4.220.823	€ 4.586.000	€ 4.897.848
Projecten	€ 8.312.173	€ 6.648.280	€ 8.500.000	€ 10.996.304	€ 11.466.184
Totaal participanten	**€ 79.263.232**	**€ 78.007.134**	**€ 82.393.734**	**€ 87.904.444**	**€ 91.562.686**

8 Ontwikkeling financiële positie

In onderstaande tabel is de geprognosticeerde balans opgenomen.

Tabel 10

(€ x € 1.000)	Per 31-12-2025	Per 31-12-2026	Per 31-12-2027	Per 31-12-2028
ACTIVA				
Materiële vaste activa	1.806	1.670	1.343	1.254
Voorraden	0	0	0	0
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	21.609	21.745	22.072	22.161
Liquide middelen	60	60	60	60
Overlopende activa	1.250	1.250	1.250	1.250
Totaal generaal	**24.725**	**24.725**	**24.725**	**24.725**

	Per 31-12-2025	Per 31-12-2026	Per 31-12-2027	Per 31-12-2028
PASSIVA				
Eigen vermogen	3.466	3.466	3.466	3.466
Voorzieningen	949	949	949	949
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.988	2.988	2.988	2.988
Overlopende passiva	17.322	17.322	17.322	17.322
Totaal generaal	**24.725**	**24.725**	**24.725**	**24.725**

Toelichting mutaties:

In onderstaande tabel wordt het verloop van de activa inzichtelijk gemaakt.

Tabel 11

Investeringen (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Technische installaties en apparatuur in gebouwen		245	50	50	50	50
Kantoormeubilair en (veiligheids)voorzieningen in gebouwen	64	250	50	50	50	-
Automatisering en telefonie	196	735	525	625	425	525
TOTAAL	**260**	**1.230**	**625**	**725**	**525**	**575**

Afschrijvingen (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Technische installaties en apparatuur in gebouwen	-	25	54	64	74	79
Kantoormeubilair en (veiligheids)voorzieningen in gebouwen	176	76	105	100	105	96
Automatisering en telefonie	559	588	676	697	672	489
TOTAAL	**735**	**689**	**835**	**862**	**851**	**664**

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Technische installaties en apparatuur in gebouwen	-	221	217	203	179	150
Kantoormeubilair en (veiligheids)voorzieningen in gebouwen	644	818	763	713	658	562
Automatisering en telefonie	831	978	827	755	507	543
TOTAAL	**1.475**	**2.016**	**1.806**	**1.670**	**1.343**	**1.254**

De investeringen zijn veelal het resultaat van een project, waardoor het investeringsmoment soms lastig is in te schatten. Om deze reden is een verschuiving van het investeringsmoment met 2 jaar acceptabel. Aangezien het een inschatting betreft is een verschuiving binnen de verschillende categorieën acceptabel

Eigen vermogen

Algemene reserve
Naar verwachting zal geen mutatie van de Algemene reserve plaatsvinden, maar verdere daling van de Algemene Reserves is niet gewenst in verband met de benodigde weerstandscapaciteit.

Bestemmingsreserves:

- Modernisering bedrijfsvoering - In het AB van december 2019 is besloten vanaf 2020 € 1.000.000 in te passen in de exploitatiebegroting, in de vorm van een jaarlijkse dotatie. De begrote onttrekking en gerealiseerde onttrekking worden toegelicht in het bestuur.
- Maatschappelijke Duurzaamheidsopgaven – In het AB van december 2021 is besloten tot de vorming van deze nieuwe reserve ten behoeve van circulaire economie en energie transitie. De DCMR heeft voorgesteld deze reserve voor een periode van minimaal vier jaar te vormen vanuit het financieel resultaat 2020. De begrote onttrekking en gerealiseerde onttrekking worden toegelicht in het bestuur en vooraf afgestemd met DCMR-financiers en bedraagt naar schatting in 2025 € 375.000.

Tabel 12:

Omschrijving € × 1000	Saldo 1-1-2025 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Dotatie €	Bestemming resultaat €	Saldo 31-12-2025 €
Algemene reserve	2.006	0	0	0	0	2.006
	2.006	**0**	**0**	**0**	**0**	**2.006**
Bestemmingsreserves						
Modernisering bedrijfsvoering	1.460	0	-1.000	1.000	0	1.460
Maatschappelijke Duurzaamheidsopgaven	375		-375	0	-375	0
Subtotaal bestemmingsreserves	**1.835**	**0**	**-1.375**	**1.000**	**-375**	**1.460**
Totaal	**3.841**	**0**	**-1.375**	**1.000**	**-375**	**3.466**

Jaarstukken 2023

CONCEPT

Auteur (s)	: DCMR o.l.v. concerncontroller
Documentnummer	: 22359719
Versie:	: 0.9
Datum	: 11 april 2024

Inhoud

1	Voorwoord	3
Deel A: Jaarverslag		5
2	Hoofdlijn Jaar 2023	5
3	Programma Milieubeheer	9
4	Paragraaf Bedrijfsvoering	22
5	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	23
6	Paragraaf Financiering	24
7	Verlies- en winstrekening en toelichting	25
Deel B: Jaarrekening		26
8	Balans en toelichting	26
9	Algemene waarderingsgrondslagen	34
10	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting	35
11	Rechtmatigheidsverantwoording	36
Deel C: Overige gegevens		37
12	Wet normering topinkomens	37
13	Bestuursleden algemeen bestuur	38
Bijlagen		39

1 Voorwoord

In 2023 heeft DCMR zich weer volledig ingezet voor haar missie van een ‘een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving’. Dit hebben we gedaan vanuit onze taken vergunningverlening, toezicht, handhaving, advies en monitoring. Dit was mogelijk door de grote en gezamenlijke inzet van alle DCMR-medewerkers: de vele milieu-inhoudelijk experts, maar ook alle collega’s die vanuit ondersteunende taken hieraan hebben bijgedragen.

De missie van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving kreeg in 2023 extra aandacht door een indringend advies van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. De OvV onderzocht de milieutaakuitvoering bij een drietal bedrijven en concludeerde dat de bescherming van de gezondheid van omwonenden tegen schadelijke industriële emissies beter moet. Voor één van deze onderzochte bedrijven, Chemours in Dordrecht, voert DCMR in opdracht van de provincie Zuid-Holland de VTH-taken uit. De OvV erkent dat we bij dit bedrijf reeds scherpe eisen hebben gesteld Maar constateert tegelijkertijd dat de zorgen bij omwonenden groot zijn.

Het rapport van de OvV is voor ons een belangrijke aansporing om na te gaan hoe we in onze taakuitvoering en samen met onze samenwerkingspartners ons nog meer kunnen inzetten voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Vanuit onze rollen als bevoegd gezag en VTH-uitvoerder hebben we daarbij nadrukkelijk gewezen op het belang van aanvullende wetgeving die een betere bescherming van omwonenden mogelijk moet maken. Op landelijk niveau wordt daarom door bevoegd gezagen, omgevingsdiensten en het Rijk intensief samengewerkt om te komen tot een meer integrale aanpak om de gezondheid van omwonenden beter te beschermen.

Voor de uitvoering van milieutaken is een goede organisatie en kennispositie van omgevingsdiensten essentieel. In het Interbestuurlijk programma (IBP) wordt landelijk gewerkt aan het versterken van het VTH-stelsel op het gebied van o.a. kennisuitwisseling, informatievoorziening en kwaliteit. In 2023 is getoetst of de omgevingsdiensten voldoende robuust zijn, waarbij bleek dat alle omgevingsdiensten nog niet voldoen aan de afgesproken criteria voor robuustheid. DCMR stelt daarom een plan van aanpak op, waarin wordt uitgewerkt hoe we wel aan de criteria voor bijvoorbeeld innovatie en opleidingsbudget kunnen gaan voldoen.

De bedrijfsvoering van DCMR werd in 2023 gekenmerkt door een grotere dynamiek in externe ontwikkelingen dan in de jaren ervoor. De hoge inflatie, een moeilijke arbeidsmarkt, stijgende loonkosten en inhuurtarieven betekenden voor DCMR een forse opgave in de aansturing van de bedrijfsvoeringstaken. De adequate voorbereiding op de Omgevingswet vormde hierbij ook nog een extra uitdaging. Gedurende het jaar is door het management en het bestuur zo scherp mogelijk gestuurd om de kosten en opbrengsten goed in balans te houden.

In dit jaarverslag nemen we u mee in de meest opvallende momenten van 2023, waarin wij met onze experts ons hebben ingezet voor de leefomgeving.

Meindert Stolk Rosita Thé

Voorzitter bestuur DCMR Secretaris

Het algemeen bestuur van DCMR Milieudienst Rijnmond,

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur,

Gelet op artikel 29 van de Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond;

BESLUIT:

vast te stellen Jaarverslag en Jaarrekening 2023

DCMR Milieudienst Rijnmond,

Schiedam, 4 juli 2024

De voorzitter,	De secretaris,
Dhr. M. Stolk	Mevr. R. M. Thé

Deel A: Jaarverslag

2 Hoofdlijn Jaar 2023

2023 was een intensief jaar. Het kenmerkt zich naast de reguliere werkzaamheden, ook door een verhoogde inzet. Alle afdelingen en expertises binnen DCMR Milieudienst Rijnmond leverden een significante bijdrage aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

DCMR had in 2023 te maken met uitvoerige maatschappelijke discussies over onder meer PFAS, bezorgdheid bij omwonenden van industrie, uitspraken in rechtszaken, mondige samenleving en intensivering van de energietransitie. Dit alles heeft gevraagd om een grote, gezamenlijke inspanning.

Inzet bij incidenten
Neem de brand bij afvalverwerker AVR in september bij Rozenburg. Nadat de brand uitbreekt en de meldkamer van DCMR als eerste een melding ontvangt, zet dit alle raderen intern in werking. Directiepiket en communicatiepiket worden ingeschakeld. Milieupiket gaat ter plaatse. Op de meldkamer is, gezien de omvang en de aard, direct een crisiscoördinator aangesteld.

De inzet blijft niet bij het moment van de brand. Onderzocht wordt of de brand een dioxineverontreiniging heeft veroorzaakt. In de nasleep hebben wij ons als omgevingsdienst bezig gehouden met de herverdeling van het huisvuil in de regio, het regelen van vergunningen en tijdelijke toestemmingen en het toezicht daarop, en de communicatie hierover. Daarnaast levert AVR warmte aan het Rotterdamse warmtenet, waarvoor maatregelen genomen zijn om de warmtevoorzieningen aan huishoudens veilig te stellen.

Al eerder bleek dat bij AVR extra aandacht nodig is voor milieu en veiligheid. De afvalverwerker kreeg al extra toezicht als gevolg een aantal kwiklozingen een paar maanden eerder. In 2023 is er ook gewerkt aan een nieuwe vergunning voor AVR.

Extra aandacht voor gezondheidsrisico's
In 2023 rapporteerde de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) dat de gezondheid van omwonenden van industrie in Nederland niet voldoende wordt gewaarborgd. Een van de onderzochte casussen was Chemours, een chemisch bedrijf in Dordrecht, waar DCMR de VTH-taken uitvoert. De omgeving van Chemours is vervuild door jarenlange PFAS-uitstoot, een schadelijke stof die niet afbreekt in het milieu. De provincie Zuid Holland als bevoegd gezag en DCMR als omgevingsdienst stellen daarom in de vergunning scherpe eisen aan dit bedrijf, maar na bezwaren van Chemours bleek bij de rechter dat een aantal eisen geen stand hield. Daarom bepleiten de provincie en DCMR om in de landelijke wetgeving strengere regels op te nemen. Ook bij stoffen waarvan de risico's nog niet precies bekend zijn (de zogenoemde potentiele zeer zorgwekkende stoffen) moet het voorzorgsbeginsel beter worden toegepast. Dat wil zeggen: niet produceren en gebruiken zolang we de gezondheidsrisco's niet kennen. Dit pleidooi is ook ingebracht bij de rijksoverheid en de Tweede Kamer.

DCMR aanpak
DCMR heeft zich, gezamenlijk met zijn opdrachtgevers, (meerjarige) doelen gesteld. Deze stonden ook in 2023 centraal. DCMR realiseert deze door middel van het verlenen van vergunningen, het uitvoeren van toezicht en handhaving, en het geven van gespecialiseerd milieu- en ruimtelijk advies. Ook zet DCMR daarvoor allerlei gespecialiseerde (geluids)metingen in en monitoren we de uitstoot.

Het afgelopen jaar heeft de afdeling Toezicht en Handhaving de meest risicovolle bedrijven in Zuid-Holland en Zeeland allemaal gecontroleerd en bezocht. Tijdens deze controles zijn milieu- en veiligheidsdoelen meegenomen. Relatief veel extra inzet moest gepleegd worden op een aantal aandachtsbedrijven, zoals AVR en Chemours.

Onze toezichthouders hebben sterk ingezet op de naleving van regels en het behalen van gestelde doelen. Het draait daarbij allang niet meer louter om handhaving, maar om beïnvloeding van het gedrag van bedrijven door onder meer de inzet van een financiële prikkel, zoals last onder dwangsom. Ook zijn gedragsonderzoekers ingeschakeld om ervoor te zorgen dat bedrijven structureel verbeteren, bijvoorbeeld door aan de hand van een beknopte vragenlijst (MVP: Meting Veiligheidsperceptie)

bedrijven een spiegel voor te houden over hoe hun medewerkers het veiligheidsklimaat ervaren. Dit instrument motiveert bedrijven aan om aan de slag te gaan met de aandachtspunten rond veiligheid en gedrag in hun organisatie. Daarnaast wordt het gericht inzetten van communicatie en publiciteit ingezet om een bedrijf te laten naleven. Daarmee wordt het communicatieve aspect voor ons als omgevingsdienst steeds belangrijker.

DCMR werkt op gebied van gedragsbeïnvloeding samen met Omgevingsdienst (OD) de Vallei, ODNZKG en OD Twente. Deze samenwerking leidt tot meer impactvolle interventies. Een voorbeeld daarvan is het stookinstallatieproject (SCIOS). Deze zouden periodiek gekeurd moeten worden uit veiligheids- en milieuoverwegingen. In de praktijk gaat dit vaak mis, een landelijk probleem dat veel tijd kost maar waar het reguliere toezicht niet voor een structurele oplossing zorgt. De gedragsdeskundigen onderzoeken het gedrag van de overtreders en ontwikkelen vervolgens kansrijke interventies om dit probleem slimmer aan te pakken. De samenwerking met andere ODs zorgt ervoor dat we in diverse regio's diverse interventies kunnen uitrollen en testen welke aanpak het meeste resultaat oplevert. Deze aanpak kunnen we vervolgens landelijk opschalen. Door ervaringen uit te wisselen weten omgevingsdiensten steeds beter wat de prioriteiten bij de inspecties moeten zijn en hoe de naleving van regels kan worden verbeterd.

Energie transitie
De energietransitie krijgt volop aandacht. In de Rijnmondregio werken bedrijven en overheden hard aan de energietransitie: we schakelen over van fossiele energiebronnen naar duurzame energieopwekking. Dit zal er toe leiden dat de Rijnmond er in 2050 compleet anders uitziet dan nu. De ingewikkelde ruimtelijke puzzel die dat oplevert, waarin de belangen van energie en grondstoffen transitie, woningbouw en leefbaarheid richting 2050 een plek krijgen wordt uitgewerkt in het Novex traject met de rijks-, provinciale- en gemeentelijke overheden. Hierin werkt DCMR met zijn ruimtelijke en milieukennis actief mee. Maar in deze overgang hebben we soms wel te maken met dilemma’s en tegengestelde belangen. We zetten hierop in via onze programma’s energietransitie, circulaire economie en de start van een gespecialiseerd team Energie

Een voorbeeld van zo’n dilemma speelt bij waterstof. Het gebruik van waterstof en waterstofdragers als ammoniak helpt in het halen van de klimaatdoelen. Maar waterstof en waterstofdragers als ammoniak moeten wel worden gemaakt, opgeslagen en getransporteerd. Ammoniak kan als efficiënte energiedrager worden gebruikt. Het vervoer, het opslaan en het weer omzetten van ammoniak naar waterstof moet natuurlijk wel veilig gebeuren. Dit vraagt strenge regelgeving en zorgvuldige communicatie met omwonenden. DCMR zet zich ervoor in dat aan het vervoer en de opslag van ammoniak de allerhoogste veiligheidseisen worden gesteld. Hiertoe heeft DCMR aangedrongen op en ook bijgedragen aan een versnelde actualisatie van de regels voor grootschalige ammoniakopslag in de PGS12, zodat we op het hoogste veiligheidsniveau vergunningen kunnen verlenen voor ammoniakopslag. Deze nieuwe regels worden al toegepast bij de eerste vergunningaanvragen voor grootschalige ammoniakopslag in Zuid-Holland en Zeeland.

Een voorbeeld van tegengestelde belangen kan zich voordoen bij de inzet van windmolens. Windenergie is belangrijk voor het realiseren van de klimaatdoelen. Omwonenden kunnen echter hinder ervaren zoals geluid en slagschaduw. Als omgevingsdienst geven we ruimtelijke adviezen en hebben een toetsende rol om die hinder te beperken.

Tenslotte is het besparen van energie een andere goede manier om de beoogde reductie in CO2 emissie te realiseren. Vanuit ons nieuwe gespecialiseerde team energie houden we toezicht op de gestelde besparingseisen. We gaan echter een stuk verder door bedrijven te stimuleren verdergaande maatregelen te treffen. In dit kader maken we ook afspraken met branchevereningingen en koepels. Het afgelopen jaar hebben de hogere energieprijzen geholpen om het belang van energiebesparing uit te leggen.

Samenwerking
Nederland kent 28 omgevingsdiensten, waarvan vijf in Zuid-Holland. De vijf diensten in Zuid-Holland hebben in 2023 de samenwerking versterkt. Ze hebben immers vergelijkbare opgaven en dan zorgt samenwerking voor meer kwaliteit en efficientie. Zo werken de vijf samen op het gebied van digitalisering, datagedreven werken en arbeidsmarktcommunicatie via de gezamenlijke campagne “de betere wereldbaan”. Ook landelijk wordt de verbinding tussen de omgevingsdiensten versterkt. Het landelijke Interbestuurlijk programma (IBP) werkt aan het versterken van het stelsel zodat de

omgevingsdiensten robuuster worden en meer kennis en ervaring delen. Deze twee initiatieven staan in verbinding gericht op efficiënt samenwerken. DCMR bekijkt hoe deze initiatieven elkaar kunnen versterken en hoe wij daaraan kunnen bijdragen.

Datagedreven en digitalisering
Informatiegestuurd werken wordt steeds belangrijk in ons werkveld. DCMR werkt zoveel mogelijk datagedreven. Via data-analyse worden enerzijds de meest risicovolle bedrijven geselecteerd en anderzijds worden controles dankzij data-analyse beter en efficiënter. Op basis van gegevens kunnen de aanpak of de doelen worden bijgesteld. In 2023 heeft DCMR verdere stappen in de digitalisering gezet. De digitale werkplek van werknemers is verbeterd. Werknemers kunnen makkelijker hybride werken en vooral ook beter samenwerken.

Ook zijn de systemen nu zo ingericht dat data beter te ontsluiten is. Zo hebben wij onder meer de BLIK-applicatie geïntroduceerd. Die app geeft toezichthouders onderweg direct informatie over een locatie, zoals wanneer deze locatie voor het laatst is gecontroleerd. Daarnaast is de branche aandachtspunten monitor (BAM!) opgeleverd: met behulp van deze tool krijgen toezichthouders een signaal wanneer er iets opvallend, zoals een toename van klachten, voorvalt bij een bedrijf. In 2023 is het digitaliseren van vergunningen voortgezet en zo zorgen we ervoor dat we in de toekomst de actueel geldende vergunningvoorschriften op elk moment transparant en beschikbaar hebben.

Vanwege onze wettelijke verplichtingen (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) hebben wij onze informatie en systemen nog beter beveiligd. Datalekken proberen wij te voorkomen en aanvallen van hackers te weren. Ook hebben wij alle systemen - en ons als organisatie - klaargemaakt voor de Omgevingswet die op 1 januari 2024 inging. Dit was voor ons als organisatie en voor onze participanten een behoorlijke klus. Door meermalen uitstel van de wet, kostte het vereende krachten om op het laatste moment nog bij te sturen zodat wij op de juiste manier konden starten.

Duurzaamheid
Duurzaamheid staat het afgelopen jaar hoog op de agenda, zowel extern als intern. Intern letten wij op onze ecologische voetafdruk. Ons inkoopbeleid is gestoeld op duurzaam inkopen. Voorbeelden daarvan zijn dat DCMR afgeschreven telefoons duurzaam worden verwerkt en gestart is met de verwerving van een nieuw BREEAM duurzaamheidscertificaat, wat een certificeringsmethodiek is voor de duurzaam gebouwde omgeving. Ook wil DCMR het zero-waste certificaat halen (afvalvrije organisatie). In 2023 is hier veel aandacht aan besteed door het geven van voorlichting aan collega’s en externe dienstverleners en zijn de inzamellocaties nog beter ingericht op de afvalstromen. Verder archiveren we digitaal conform de wettelijke duurzaamheidsstandaarden, zoals PDF/A. Het semi-statische papieren archief is geschoond en overgedragen naar de archiefbewaarplaats.

Extern adviseren en controleren wij op duurzaamheid. Het ministerie van Economische Zaken maakt afspraken met de bedrijven van de top 20-uitstoters van CO2 over verduurzaming. Zij moeten daarbij kiezen voor methodes die verdergaan dan de best beschikbare technieken. DCMR zorgt ervoor dat deze methodes en technieken in een vergunning worden voorgeschreven. Om dit mogelijk te maken werken we met casusteams. Hierin kunnen onder meer projectleiders reguleren, juristen, luchtadviseurs en andere specialisten in het vergunningsproces deelnemen. De teams zijn in het leven geroepen om een kwaliteitsslag te maken, maar vooral ook er op toe te zien hoe de vervuilers in overleg sneller schoner kunnen worden.

Wij hebben de casus teams bovendien samengesteld om doortastend en meer voorspelbaar te kunnen vergunnen. Daarnaast betrachten we een balans te vinden in zorgvuldigheid, belangenafweging en participatie. Het doel is dat deze grote bedrijven daarmee bijdragen aan het doel van 55% reductie CO2 in 2030. Naast CO2 wordt ook gelijk gewerkt aan het verlagen van de stikstofuitstoot en van Zeer Zorgwekkende Stoffen.

Expertise ontwikkelen en delen
DCMR heeft veel milieukennis in huis. Dat komt door het omliggende industriële gebied en de toonaangevende bedrijven, maar ook door de aanwezige kennis en de ontwikkeling daarvan binnenshuis. Onze deskundigheid wordt veelgevraagd. Wij geven een bijdrage aan onderzoeken van

instituten als het RIVM, ministeries en TNO. Wij helpen richtlijnen op te stellen, bijvoorbeeld voor geluid bij padelbanen. Met onze expertise levert DCMR een bijdrage aan de landelijke normering voor de opslag van ammoniak. Wij werken samen met andere omgevingsdiensten en communiceren proactief met onze inwoners.

Informatiebehoefte
In de samenleving is er een toenemende informatiebehoefte bij mensen. In het kader van een transparante overheid krijgt DCMR veel WOO- en informatieverzoeken. Alle verstrekte informatie moet voldoen aan de AVG wet. Het afgelopen jaar hebben we ruim een miljoen A4-tjes gecontroleerd en geanonimiseerd. Het is een belangrijke taak, kost veel tijd en het is een grote uitdaging om de doorloop tijden te halen.

Een van de aanbevelingen uit het rapport Industrie en Omwonenden van de OvV is dat omgevingsdiensten meer proactief en transparant moeten communiceren naar bewoners over incidenten en milieurisico's. Samen met gemeenten en provincies als bevoegd gezag worden daarom hoorzittingen en bewonersbijeenkomsten georganiseerd zodat zorgen kunnen worden besproken en vragen kunnen worden beantwoord.

Ongewenst gedrag
Verder hebben wij aandacht voor ongewenste omgangsvormen. De vertrouwenspersoon binnen de organisatie hebben wij in 2023 nog eens extra onder de aandacht gebracht. Wij geven trainingen aan managers, bieden gerichte informatie aan en voeren een campagne. Ook polsen wij onze werknemers.

In het veld hebben mensen nog steeds te maken met ongewenst gedrag. Wij trainen mensen hoe zij kunnen voorkomen dat zij te maken krijgen met ongewenst gedrag. Daarnaast hebben wij een agressieteam, dat integraal bekijkt wat er nodig is om collega's optimaal te ondersteunen Een leidinggevende gaat altijd het gesprek aan als iemand een nare ervaring heeft gehad. De vraag stellen 'hoe is het gegaan, want je bent daar geweest' is vaak al voldoende. Wij staan voor onze medewerkers en accepteren niet dat onze mensen onheus bejegend worden in de buitenwereld.

Talentenbinding
Werkzoekenden weten ons te vinden. De omgevingsdienst wordt gezien als een aantrekkelijke werkgever. Vooral jongeren vinden ons werkgebied interessant. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt lukt het DCMR dus om voldoende talent aan zich te binden. Het afgelopen jaar heeft de dienst vooruitlopend op de actualiteit, anticiperend weten te werven. Alleen in bepaalde nicheberoepen en functies waarvoor meer ervaring is vereist, hebben wij meer moeite om de vacatures in te vullen.

Wij willen een afspiegeling van de samenleving zijn. Daarom ontwikkelen wij beleid op diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie. Wij hebben oog voor (mentale) problemen waarmee werknemers kunnen worstelen, van overgangsklachten tot werkdruk. Wij maken dit soort kwesties bespreekbaar en proberen samen met medewerkers een oplossing te vinden. DCMR heeft de certificering als mantelzorg vriendelijke organisatie gekregen.

Groeien
Een veilige werkplek en duurzame inzetbaarheid zijn zeer belangrijk voor de DCMR. Daarnaast besteden we veel aan dacht aan de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Net als onze medewerkers is DCMR een lerende organisatie. Ons streven is om de toonaangevende omgevingsdienst die we zijn, te blijven. Ook in 2024.

Financien
DCMR heeft een financieel resultaat van €607k behaald. Dit is afwijking 0.8%. Een weergave en uitleg van de kosten en opbrengsten is opgenomen in hoofdstuk 5 Financiële resultaten, en van de baten en lasten in hoofdstuk 8 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3 Programma Milieubeheer

De beantwoording van de vraag vastgelegd in de Begroting 2023 '*Wat gaan we ervoor doen'* is beschreven in hoofdstuk 2 en de vraag '*Wat mag het kosten*' is opgenomen in de hoofdstukken 5 en 8. Dit hoofdstuk beschrijft de voortgang van het Meerjarenprogramma (MJP) 2023-2026. Het MJP is het bestuurlijk vastgestelde kader voor de uitvoering door DCMR. Het MJP bevat 12 focuspunten en dit hoofdstuk beschrijft per focuspunt de resultaten en uitdagingen.

3.1 Meerjarenprogramma

3.1.1 Procesveiligheid

Wat is er bereikt in 2023?
Het doel van dit focuspunt is dat bedrijven komen tot verbetering van hun veiligheidsprestaties om daarmee de veiligheidsrisico's en het aantal incidenten te verminderen. In vergunningverlening en toezicht is er daarom extra aandacht voor procesveiligheid. Relevante branches zijn onder meer chemie, tank op- en overslag en raffinaderijen. In 2023 heeft een aanzienlijke optimalisatie plaatsgevonden in de checklists die worden toegepast voor het inspecteren van procesveiligheid. Er zijn nu specifieke indicatoren per focuspunt opgesteld. De vragen in de checklists zijn aangescherpt, waardoor ze nauwkeuriger antwoord geven op de gestelde doelstellingen. Hoewel het uitvoeren van cyberinspecties niet onder de verantwoordelijkheid van DCMR valt, worden toezichthouders wel getraind op het gebied van cyber safety. De rol van DCMR met betrekking tot cyber security is nu duidelijk omschreven, wat heeft geleid tot het herstarten van gesprekken binnen het kader van de regionale samenwerking binnen FERM, een integraal onderdeel van het Port Cyber Resilience Programma.

In 2023 is een project gestart om tankstationhouders, die onder het Besluit externe veiligheid (Bevi, gericht op het beschermen van omwonenden rond bedrijven met veiligheidsrisico's) vallen, te informeren en te stimuleren om ongewone voorvallen te melden bij DCMR. Dit initiatief draagt bij aan een proactieve benadering van veiligheidskwesties binnen de industrie.

Wat waren uitdagingen?
Het uitvoeren van alle vooraf afgesproken inspecties was een uitdaging in 2023. Aan het einde van het jaar is er een grote inhaalslag gemaakt. Verder is in 2023 een onderzoek uitgevoerd om de relatie te analyseren tussen de financiële situatie van een bedrijf en het ontstaan van incidenten. In de praktijk is deze relatie zichtbaar, maar uit onderzoek is vooralsnog geen verband gekomen. Een vervolgonderzoek kan mogelijk meer inzicht opleveren.

De implementatie van het nieuwe landelijke inspectiesysteem (LBR, Landelijke benadering risicobedrijven) en het nieuwe gemeenschappelijke inspectieregister 2.0 verloopt nog niet volledig naar wens.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Er zijn het afgelopen jaar verschillende stappen gezet om de procesveiligheid binnen de industrie te verbeteren. De checklists zijn aangepast zodat dit ook beter onderzocht kan worden, en er is duidelijkheid gekomen over de rol van DCMR binnen cybersecurity, waarbij nadrukkelijk de samenwerking wordt gezocht met andere inspectiediensten.

3.1.2 Incidenten

Wat is er bereikt in 2023?
Het doel van dit focuspunt is het voorkomen van zware ongevallen en beperken van de gevolgen daarvan. Indien een incident plaatsvindt ontvangt een bedrijf een schriftelijk verzoek om onderzoek te doen naar het incident. Deze zogenoemde artikel 17 brief is aangepast en meer gebaseerd op de landelijke methodiek van het RIVM. DCMR controleert deze rapporten. Voor een specifiek bedrijf (Chemours) wordt geanalyseerd of er patronen te vinden zijn in de gemelde voorvallen. Dit geeft waardevolle inzichten in incidenten en hun mogelijke oorzaken.

De Branche Aandachtspunten Monitor (BAM) is met succes gebruikt in 2023. Dit project signaleert trends in o.a. klachten in een vroeg stadium en alarmeert de toezichthouder, bijvoorbeeld wanneer er afwijkingen gevonden worden in de hoeveelheid klachten. De pilot verliep goed, en in 2024 wordt het doorontwikkeld en onderzocht of het kan worden uitgerold over meerdere branches.

In 2023 zijn er 30% minder B2 CIN-meldingen (brand/broei zonder assistentie) gedaan door Bevi-bedrijven met CIN-plicht, vergeleken met 2022 (73 tegenover 96 meldingen). Er zijn ongeveer evenveel meldingen gedaan in 2021.

Wat waren uitdagingen?
De landelijke Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) houdt tweedelijns toezicht op de incidenten, en wil na een incident weten hoe een probleem met het ontstaan van een incident is opgelost. Het is echter voor ILT niet mogelijk om het gehele traject te volgen omdat het soms een jaar of langer duurt voordat de oorzaak en de oplossing geïmplementeerd is in het bedrijf. Het systeem van DCMR om het traject na incidenten volledig te kunnen (laten) volgen moet nog verder worden ontwikkeld. Er zijn meer Z3 CIN meldingen (verspreiding op land) gedaan door Bevi-bedrijven met CIN-plicht. In 2021 zijn er 19 meldingen gedaan, in 2022 27, en in 2023 zijn er 42 Z3 meldingen geregistreerd.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Er worden diverse acties ondernomen om de gevolgen van incidenten te beperken. Goede registratie van de aanpak na incidenten blijft een aandachtspunt, waaronder het delen van data met bijvoorbeeld ILT. Gelet op de relatie tussen veiligheid en andere taken en beleidsvelden (VTH, omgevingsplannen, woningbouw) blijft afstemming binnen en buiten DCMR een prioriteit.

3.1.3 Gevaarlijke stoffen

Wat is er bereikt in 2023?
Opslag van gevaarlijke stoffen brengt risico’s met zich mee. Het doel van dit focuspunt is om overtredingen en incidenten te voorkomen, in vergunningen actuele voorschriften op te nemen en deze te inspecteren.

Om de risico’s van gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk te beperken moeten bedrijven maatregelen nemen. Die maatregelen staan in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS). De PGS 31 richtlijn geldt bijvoorbeeld voor de op- en overslag van gevaarlijke vloeistoffen in tanks, en de eisen worden opgenomen in de vergunningen. Voor het veilige gebruik van Lithium-ion batterijen geldt de PGS 37-1 richtlijn; en dit wordt vanaf 2023 meegenomen als aandachtspunt in de inspecties. Dit biedt de mogelijkheid om nauwkeurig in kaart te brengen waar de opslag van lithium-ion batterijen plaatsvindt en welke vervolgacties nodig zijn.

Daarnaast heeft DCMR bedrijven aangeschreven die op PGS 29 tanks (grote bovengrondse tanks) foam-dammen van aluminium in plaats van staal gebruiken. Foamdammen spelen een essentiële rol bij het vormen van een afdekkende schuimlaag en het beperken van eventuele tankbranden. De bedrijven zijn verzocht een plan van aanpak in te dienen hoe zij aan de veiligheidsvoorwaarden gaan

voldoen. Alle betrokken bedrijven hebben plannen van aanpak ingediend, die momenteel grotendeels worden beoordeeld door de VRR.

Wat waren uitdagingen?
Risicokaarten geven burgers inzicht in de risico's van bedrijven en activiteiten. De bestaande kaarten worden vernieuwd en voor alle Seveso en niet-Seveso bedrijven worden de aandachtsgebieden berekend, die vervolgens op kaart worden geplaatst.

Vanaf januari 2024 gaan voor kleinere opslagen voor zowel PGS 15 als PGS 31 de regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) rechtstreeks gelden. Er zijn extra inspanningen nodig om bedrijven hiervan bewust te maken. Wat betreft de opslag van lithium-ion batterijen is de PGS 37-1 pas sinds 12 december 2023 van kracht is. Het is nog niet goed mogelijk om antwoord te geven op alle vragen vanuit het bedrijfsleven over hoe zij lithium-ion batterijen moeten opslaan.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Er liggen uitdagingen op het thema veilig opslaan en omgaan met gevaarlijke stoffen. Zo zullen in 2024 nieuwe versies van de PGS 15 en de PGS 31 verschijnen. Het is belangrijk dat DCMR aandacht besteedt aan het informeren van bedrijven die waarschijnlijk niet voldoen aan de vernieuwde wettelijke regels.

3.1.4 Milieucriminaliteit & Ondermijning

Wat is er bereikt in 2023?
Het doel is om via ketenaanpak en samenwerking milieucriminaliteit en ondermijning aan het licht te brengen en aan te pakken. In 2023 heeft DCMR met participanten en inspectiediensten samengewerkt door het delen van data en informatie, onder andere bij het creëren van inzicht in de hoeveelheid autobedrijven en locaties.

Per 1 januari 2023 startte het ketenrechercheteam. Dit team voert onderzoek uit in afvalketens en ondersteunt bij toezicht, handhaving en opsporing. Vanuit de samenwerking op thematisch niveau met andere diensten zijn overdrachtsdocumenten opgesteld die tot handhaving en opsporing hebben geleid. Het ketenrecherche team ondersteunt ook het Interbestuurlijk programma (IBP) bij het ontwikkelen van een landelijk format voor de aanpak van ketentoezicht. Ook wordt samengewerkt met ketenpartners bij landelijke analyses op verschillende ketens. Door een datagedreven aanpak en analyse wordt onderzoek gedaan naar milieucriminaliteit. Verschillende opleidingen en trainingen zijn gegeven aan ondermijningsinspecteurs, gericht op het herkennen en onderkennen van signalen van ondermijning.

In 2023 zijn er 78 ondermijningsacties uitgevoerd met een actieve inzet van DCMR. Er zijn in totaal 170 risicoanalyses uitgevoerd voor de participanten. Het administratief toezicht heeft een professionele impuls gekregen, met externe trainingen die ook aan andere omgevingsdiensten zijn gegeven.

Wat waren uitdagingen?
Voor het adequaat uitvoeren van administratief toezicht is grote inzet nodig, vooral nu er nieuwe onderwerpen (zoals Zeer Zorgwekkende Stoffen en circulaire economie) op ons afkomen. Om de krachten te bundelen en kennis te delen wordt samengewerkt met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
In 2023 zijn belangrijke resultaten geboekt op het gebied van de aanpak van ondermijning en milieucriminaliteit en het versterken van samenwerkingsverbanden. Er lag bij ondermijning veel nadruk op motorvoertuigen en -herstelinrichtingen. Daarbij speelt de vraag of en hoe een breder beeld kan worden verkregen van andere branches die wellicht nog een blinde vlek zijn.

3.1.5 Geurhinder

Wat is er bereikt in 2023?
Het doel van dit focuspunt is om de geurhinder, ervaren door burgers, te verminderen en waar mogelijk te voorkomen. In 2023 had DCMR een klankbordfunctie in de ontwikkeling van een nationaal beoordelingskader geur. Het doel hiervan is dat elke provincie en gemeente hetzelfde beoordelingskader hanteert in omgevingsplannen. In opdracht van Provincie Zuid-Holland is per activiteit in kaart gebracht welke bedrijven eventueel geuroverlast kunnen veroorzaken. Deze kaart wordt in 2024 verbeterd en geactualiseerd. Ook is het provinciaal geurbeleid aangepast aan de huidige regelgeving. Wanneer een horecaondernemer zich nieuw vestigt, dan wel wisselt van eigenaar, worden er sinds 2023 opleverinspecties uitgevoerd. Hierdoor kan aan de voorkant instructie gegeven worden over het beperken van overlast.

Wat waren uitdagingen?
Er zijn knelpunten in de aanpak van geurproblematiek. Soms maken bestemmingsplannen veel activiteiten mogelijk, maar wordt het beperken van overlast daarmee een aandachtspunt. Ook kan er druk ontstaan om woningen te bouwen op locaties die mogelijk al belast zijn. Deze druk kan leiden tot meer klachten en onderstreept de balans tussen stedelijke ontwikkeling en het beheersen van mogelijke hinder.
In het kader van omgevingsvisies en -plannen wordt aandacht gevraagd voor de combinatie van hoog- en laagbouw. Een schoorsteen voor de horeca moet twee meter boven het hoogste punt van het dak uitsteken, maar in stedelijk gebied met veel hoogbouw is dat niet altijd genoeg. Aanvullende maatregelen en technieken zijn dan nodig. In 2022 zijn voorbereidingen getroffen voor de inzet van e-noses bij horeca-ondernemingen. Dit heeft in 2023 helaas nog geen vervolg kunnen krijgen in verband met gebrek aan capaciteit.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Voor een goede aanpak van geurhinder is samenwerking en communicatie essentieel. Een vroegtijdige betrokkenheid en advisering bij omgevingsvisies en -plannen draagt bij aan meer effectiviteit. Een gedeelde visie en strategie ondersteunt de aanpak van geurproblematiek.

3.1.6 Geluidhinder

Wat is er bereikt in 2023?
Het MJP-focuspunt geluidhinder is gericht op het voorkomen van nestgeluid en het verminderen van geluidhinder door horeca, sport, recreatie en evenementen.
Nestgeluid is het geluid van afgemeerde schepen als er niet op of aan de schepen wordt gewerkt en er geen laad- en losactiviteiten plaatsvinden. Voor woningbouwplannen is er een interim-werkwijze nestgeluid vastgesteld en ook het Regionaal afsprakenkader (RAK-convenant) is geactualiseerd. De werkwijze geldt tot aan de vaststelling van de geluidproductie plafonds (GPP’s), uiterlijk in 2032. DCMR werkt samen met gemeenten aan de ontwikkeling van GPP's, inclusief nestgeluid. Ook loopt er een meerjarig meetprogramma op nestgeluid, om meer inzicht te verkrijgen in de oorzaken van de overlast. Verder is een subsidie beschikbaar gekomen voor walstroom. Dit is een goede ontwikkeling omdat het bijdraagt aan het verminderen van geluidsoverlast van stilliggende schepen.

Er zijn in 2023 16 maatwerkbeschikkingen vastgesteld, waarin voorschriften zijn opgenomen om geluidsoverlast te beperken. In 2022 waren dit er 5 en in 2021 waren dit er 12. Er zijn in 2023 minder klachten bij de meldkamer van DCMR ingediend ten gevolge van evenementen. In 2022 waren dit er nog 1333, in 2023 is dit gedaald naar 1030. Daarnaast zijn werkafspraken gemaakt met participanten over adviesverlening bij evenementen.

Wat waren uitdagingen?
Door onvoldoende bezetting is de inzet voor preventief toezicht achtergebleven en worden veel adviesaanvragen voor exploitatievergunningen nog te laat beantwoord. Verder is de opkomst van

padel-banen een punt van zorg. Er is een nieuw handelingskader opgesteld voor gemeenten, maar handhaving blijft een uitdaging. Er worden in stadscentra woontorens gebouwd op al geluid belaste locaties. Het is van belang om bij ontheffingsbeleid alle milieu-aspecten mee te wegen en rekening te houden met toekomstige naleving van het ontheffingsbeleid. De voortgang in het beheersen van geluidsniveaus bij evenementen blijft een uitdaging, ondanks inspanningen om grip op het probleem te krijgen.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Het is nog wachten op de uitvoering van bepaalde onderdelen van de Omgevingswet, zoals het opstellen van GPP's. In de tussentijd is er wel behoefte aan voldoende handelingskader, bijvoorbeeld voor stedelijke ontwikkeling en recreatie. Hiervoor zijn goed werkende tijdelijke oplossingen gevonden in samenwerking met onder andere gemeenten en andere partijen.

3.1.7 Zeer Zorgwekkende Stoffen

Wat is er bereikt in 2023?
Een Zeer Zorgwekkende Stof is een stof die gevaarlijk is voor mens of milieu omdat deze bijvoorbeeld carcinogeen, mutageen of reprotoxisch is of zich in de voedselketen ophoopt. Het doel van dit focuspunt is beter zicht op de ZZS-emissies en het minimaliseren van de uitstoot, in het bijzonder wat betreft PFAS. In 2023 werd de samenwerking tussen toezicht, vergunningverlening en advies op ZZS doorgezet, en is onder andere samengewerkt om een emissieregister op te leveren. In dit register zijn alle vergunningvoorschriften en voorschriften vanuit het activiteitenbesluit betreffende emissies opgenomen.

Binnen industrieel toezicht zijn verbeteringen doorgevoerd in de planning en monitoring door het opstellen van factsheets. Per focuspunt van het industriële toezicht is helder gemaakt wat we willen bereiken, welke aanpak daarbij hoort en hoe we middels indicatoren inzicht krijgen in de voortgang. De helpt om onze aanpak op ZZS binnen de branches te verscherpen.
Binnen de gemeentelijke branches is onder andere ingezet op het voldoen aan de KRW (Kader Richtlijn Water). Dit speelt met name binnen de branches glastuinbouw en houden van dieren. In samenwerking met waterschappen wordt hierop gecontroleerd. Wij kijken daarbij onder andere naar bodem lekverliezen.

Een ZZS die momenteel veel in de aandacht is, is PFAS. Er is binnen de DCMR een coördinatieoverleg opgestart over PFAS waarin vanuit de verschillende afdelingen informatie uitgewisseld wordt over wat er met betrekking tot PFAS speelt en welke rol wij als DCMR hierin kunnen vervullen. DCMR heeft sterk ingezet op kennisuitwisseling. In samenwerking met het RIVM wordt gewerkt aan het zogenoemde 'try out' project. Dit project maakt onderdeel uit van het Chemisch Impuls Programma vanuit I&W. Het project kijkt naar knelpunten binnen toezicht, handhaving en vergunningverlening met betrekking tot ZZS en hoe we daarvoor oplossingen kunnen vinden.

Wat waren uitdagingen?
De informatieplicht voor bedrijven om inzicht te geven in de ZZS die zij voor hun productieprocessen inzetten wordt nu vormgegeven door middel van een Vermijdings- en reductieprogramma (VRP). Iedere vijf jaar moeten bedrijven met ZZS-emissies een VRP opstellen om inzicht te geven hoe emissies worden vermeden of geminimaliseerd. Deze VRP's worden beoordeeld door DCMR. In de praktijk blijkt dat bedrijven het nog erg lastig vinden om een goed VRP op te stellen. Ook de toetsing van de plannen moet zich nog verder ontwikkelen, omdat eenduidige toetsingskaders nog ontbreken. Landelijk lopen er diverse initiatieven om dit te verbeteren.

Voor gemeentelijke bedrijven zonder vergunning is controleren op ZZS wettelijk gezien nog complex. De vergunningverlening en het toezicht bij gemeentelijke bedrijven is mede daardoor nog steeds onderbelicht. We zetten op dit gebied echter wel stappen in de goede richting. Momenteel wordt

nagedacht over een ZZS informatie-uitvraag onder gemeentelijke bedrijven. Andere omgevingsdiensten hebben hier al ervaring mee en die kennis wordt benut.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Binnen dit focuspunt zijn de uitdagingen groot, denk bijvoorbeeld aan het verminderen van PFAS. Het ontbreekt nog aan een helder wettelijk kader voor het terugdringen van (potentiele) ZZS. Om een betere aanpak van potentiele ZZS mogelijk te maken is het van belang dat het voorzorgsbeginsel beter in de wetgeving wordt verankerd. Ook de Onderzoeksraad voor Veiligheid adviseerde in april 2023 om de gezondheid van omwonenden van industrie beter te beschermen tegen schadelijke uitstoot en het voorzorgsbeginsel zwaarder te laten wegen. De inzet van DCMR en bevoegd gezagen op dit onderwerp is groot waardoor we steeds meer kennis vergaren en de aanpak verder kan worden aangescherpt.

3.1.8 Fijnstof en Stikstof

Wat is er bereikt in 2023?
Het doel is om de uitstoot van fijnstof en stikstofverbindingen te verminderen, zodat wordt bijgedragen aan de doelen uit het Schone Lucht Akkoord (SLA). Begin 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en daarmee treedt ook het beleid van de PZH in werking dat invulling geeft aan het Schone Lucht Akkoord (SLA). Deze SLA-aanpak zal ook breder worden geïmplementeerd. Vanuit het SLA wordt ingezet op het stellen van scherpere emissie-eisen. Hoewel scherper vergunnen pas in 2024 in het provinciale beleid verankerd zal zijn, hebben we er in 2023 al op ingezet. In dat kader is onder andere ingezet op de modernisering van oude sterk vervuilende drijfkranen. Ook zijn successen behaald binnen de droge bulk. De afgelopen jaren was er vooral in de Hoek van Holland stofoverlast door opslagbedrijven. DCMR en de gemeente hebben sterk ingezet op een daling van het aantal klachten door met bedrijven afspraken te maken over het voorkomen van verwaaien. De toegenomen alertheid bij de bedrijven op het ontstaan van hinder verlaagt naar verwachting ook de structurele uitstoot van fijnstof. Vanuit toezicht werd onder andere ingezet op beter inzicht in de uitstoot van NOx binnen de glastuinbouw. Er moet onder andere in kaart gebracht worden hoeveel WKK's (warmtekrachtkoppeling), gas en stookinstallaties bij de glastuinbouwbedrijven uit ons werkgebied aanwezig zijn.

Wat waren uitdagingen?
De ambitie om in 2030 nergens meer de kritische depositiewaarde te overschrijden lijkt niet erg realistisch. Daar komt bij dat de energietransitie ons stelt voor uitdagingen, want deze vergroot soms tijdelijk de uitstoot van NOx. Dit werd geconcludeerd vanuit een onderzoek van TNO naar de effecten van de energietransitie op onder andere de stikstofemissie, hierbij was DCMR betrokken. Bijvoorbeeld het realiseren van CCS (carbon capture storage) veroorzaakt veel NOx uitstoot. Het is nog onzeker of de verbranding van waterstof ook leidt tot een andere NOx uitstoot. De energietransitie, behalve als het gaat om energiebesparing en het inzetten van groene elektriciteit, is niet per definitie altijd gunstig voor luchtkwaliteit en stikstofdepositie.

Binnen de gemeentelijke branches is er nog geen eenduidig beeld van de typen MKB die fijnstof en stikstofverbindingen uitstoten. Voor glastuinbouw en veehouderijen is het duidelijk dat zij een grote veroorzaker zijn, voor andere branches is dit nog niet goed in beeld. Hier wordt aan gewerkt, onder andere in samenwerking met het DCMR-toezichtslab.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
We zetten als DCMR in op de vermindering van fijnstof en stikstofverbindingen, nu het SLA is vastgelegd in het provinciale beleid. Daarop kunnen grotere successen geboekt worden zodra het SLA wettelijk beter verankerd is. Ook zal een juiste balans moeten worden gevonden tussen het bijdragen aan de energietransitie en de vermindering van stikstof. Inzet op energiebesparing is daarbij cruciaal.

3.1.9 Bodemverontreiniging

Wat is er bereikt in 2023?
Het doel van dit focuspunt is het beschermen van de bodem en voorkomen dat schadelijke stoffen in de bodem terechtkomen. Het is wettelijk verplicht om de bodem en grondwater te beschermen tegen de aanwezigheid van schadelijke stoffen. Om de impact van schadelijke stoffen te voorkomen moeten bedrijfsactiviteiten voldoen aan een “verwaarloosbaar bodemrisico”. Met de komst van de Omgevingswet is ook de regelgeving voor bodem veranderd. In 2023 hebben DCMR, gemeenten en een aantal waterschappen gewerkt aan de totstandkoming van het proces ‘eenheid in beleid’, zodat gezamenlijk en uniform wordt gewerkt aan de uitvoering van de Omgevingswet.
Eén van de gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is dat voor bepaalde activiteiten een verplichting tot het stellen van financiële zekerheid opgelegd kan (bij afvalbedrijven) of moet (bij Seveso-inrichtingen en IPPC-installaties) worden. Deze bedrijven moeten kunnen verzekeren dat zij de financiële lasten kunnen dragen van eventueel herstel van milieuschade in het geval van een faillissement. Vanuit vergunningverlening is gestart met een pilot op financiële zekerheid om invulling te geven aan de wettelijke verplichtingen. De pilot is een landelijke initiatief vanuit Seveso-Omgevingsdiensten.

Vanuit DCMR is een project uitgevoerd om integrale bodeminspecties uit te voeren waarin het Besluit Bodemkwaliteit, de Wet Milieubeheer en de Wet Bodembescherming alle drie meegenomen zijn. Op die manier kon gezamenlijk beoordeeld worden of zaken goed gemeld worden en of ze bij het juiste team terecht komen.

Wat waren uitdagingen?
Met betrekking tot bodem betekent de komst van de Omgevingswet grote uitdagingen. Omdat gemeenten nu meer ruimte krijgen om invulling te geven aan (eigen) bodembeleid, bestaat het risico dat niet overal dezelfde werkwijzen gehanteerd worden met betrekking tot bodemkwaliteit. Gemeenten en DCMR werken daarom samen in het bovengenoemde proces betreffende ‘eenheid in beleid’.
Met betrekking tot bodemsaneringen zijn de uitdagingen ook groter geworden. Er is hiervoor landelijk geen financiering meer vanuit de provincies, dit is overgeheveld naar de gemeenten. We hebben in 2023 gemerkt dat er ook minder financiering beschikbaar is voor saneringen.

Een belangrijke regel die met de komst van de Ow is weggevallen, is de uitvoering van nulsituatie-onderzoeken. Die verplichting geldt alleen nog voor bedrijven die een IPPC-installatie hebben. Middels een nulsituatie-onderzoek wordt een toetsingsgrondslag van de bodemkwaliteit vastgesteld voorafgaand aan de start van nieuwe milieubelastende activiteiten (MBA). Er kan dan beoordeeld worden of bij beëindiging van die MBA eventuele milieuschade is toe te schrijven aan de uitgevoerde MBA. DCMR stimuleert bedrijven die deze verplichting niet meer hebben toch om nulsituatie-onderzoeken uit te voeren en ter vaststelling aan te bieden.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Hoewel het voorkomen van schadelijke stoffen in de bodem een belangrijk focuspunt is van DCMR en we ook zien dat er vanuit handhaving veel overtredingen op bodem geconstateerd worden, is en blijft het een grote uitdaging om bodemverontreiniging zoveel mogelijk te voorkomen. De versnipperde beschrijving in de Omgevingswet maakt de invulling van onze taken voor bodem complexer. Inzet op financiële zekerheid kan indirect wel weer een positieve bijdrage gaan leveren aan de bodemkwaliteit.

3.1.10 Energiebesparing

Wat is er bereikt in 2023?
Het doel van dit focuspunt is het realiseren van energiebesparing, o.a. door de grootverbruikers van energie waarvoor een reductiedoel van 300.000 ton is vastgelegd. Voor het focuspunt op energieverbruik was 2023 een overgangsjaar. DCMR heeft bedrijven geïnformeerd over de veranderingen en de nieuwe verplichtingen. Eind 2023 ging een nieuwe 4 jarige cyclus van start voor

de informatieplicht en per juli zijn de nieuwe erkende maatregelen vanuit het Rijk ingegaan. Daarnaast is vanaf dat moment de besparingsplicht voor alle bedrijven met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 50.000 kWh of 25.000 m3 aardgasequivalenten gaan gelden. Tevens is er één hernieuwde landelijke set van erkende maatregelen voor het verminderen van energieverbruik met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Bedrijven en instellingen moesten uiterlijk 1 december aangeven of en wanneer ze de maatregelen gaan treffen. Bedrijven met een zeer groot energieverbruik hebben naast een onderzoeksplicht voor hun gebouwen een onderzoeksplicht voor hun activiteiten. Die onderzoeksplicht is vooral nieuw voor de industriële bedrijven en de glastuinbouw. De 40 grootste verbruikers zijn bezocht om hen hierop voor te bereiden.

In 2023 is vanuit Omgevingsdienst NL een toezichtsaanpak ontwikkeld om alle bedrijven op een gelijke manier te behandelen. Naast de aanpak voor grote bedrijven is er ook een landelijke aanpak ontwikkeld voor grote landelijke vastgoedpartijen, zoals supermarkten. Deze aanpak geldt voor 4 jaar en moet leiden tot een versnelde vermindering van energieverbruik. Vanaf 2023 is bij DCMR een nieuw toezichtsteam van start gegaan dat toezicht houdt op de verplichtingen rondom verduurzaming. In 2023 is er vooral ingezet op het neerzetten van de organisatie en het opleiden van de (nieuwe) medewerkers. In dat kader zijn er ook webinars georganiseerd die ingingen op de Omgevingswet.
In 2022 sloten wij een convenant met zorginstellingen over de vermindering van energieverbruik. In 2023 is het gelukt om ook met onderwijsinstellingen zo’n convenant te sluiten.

Wat waren uitdagingen?
Het vernieuwde instrumentarium is niet alleen voor bedrijven een uitdaging. Het vraagt voor het toezicht veel investering in kennis, samenwerking en aanpassing van systemen waarmee gewerkt wordt. In de huidige markt is het lastig om geschikte mensen te vinden die snel inzetbaar zijn. Voor toezicht ligt de grootste uitdaging bij het controleren van de zware industriële bedrijven die sinds juli 2023 ook moeten gaan voldoen aan alle energiebesparende maatregelen. Voor zowel deze bedrijven als DCMR is dit nieuw wat onder andere een verdere verdieping van kennis vereist.

Verder is er een aanpak opgestart om voorschriften aan vergunningen te verbinden die gaan over het treffen van bovenwettelijke maatregelen. Dit is van toepassing op de maatwerkaanpak (een landelijk programma gericht op de grootste emissies van broeikasgassen) waarmee DCMR aan de slag is gegaan. Binnen die maatwerkaanpak committeren bedrijven, die bij de top 20 grootste uitstoters van CO2 behoren, zich met steun van de overheid aan bovenwettelijke maatregelen om die uitstoot versneld te verminderen.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Met de komst van het nieuwe toezichtsteam, het bijdragen aan de maatwerkaanpak voor grootverbruikers en het sluiten van het convenant heeft onze inzet op energieverbruik in 2023 een grote impuls gekregen. Dit vraagt wel de nodige investering in onze eigen kennis betreffende de toepassing van de nieuwe maatregelen en de kennis van bedrijven die dit moeten gaan toepassen.

3.1.11 Energietransitie

Wat is er bereikt in 2023?
Energietransitie is noodzakelijk omdat de inzet van fossiele brandstoffen de klimaatopwarming versterkt. Het MJP-focuspunt heeft als doel de energietransitie te bespoedigen en faciliteren.
De productie en het gebruik van duurzame energie is in 2023 sterk toegenomen en hieraan heeft DCMR bijgedragen via advisering, kennis-uitwisseling en vergunningverlening. Er worden electrolysers (voor waterstof-productie) gebouwd op de Maasvlakte en er worden voorbereidingen getroffen om een aparte PGS richtlijn te ontwikkelen voor waterstof electrolysers. Hieraan zal DCMR meewerken. Eind vorig jaar werd de concept PGS 12 richtlijn opgeleverd voor de tot nu toe belangrijkste drager van waterstof, namelijk ammoniak. Middels die richtlijn hebben we de veiligheidsvoorschriften voor ammoniak-opslag aanzienlijk kunnen verscherpen.

Met betrekking tot geothermie en restwarmte wordt de rol van DCMR groter. We zijn in 2023 meerdere keren om advies gevraagd voor geothermie-projecten in twee gemeenten. We bouwen onze kennis op dit gebied steeds verder uit.

Door het ingaan van de onderzoeksplicht op energiebesparing leveren bedrijven ons nu informatie over de hoeveelheid beschikbare restwarmte in hun bedrijven. Dit gaat ons helpen om op termijn een goed overzicht te krijgen van de beschikbare restwarmte ten behoeve van derden in ons werkgebied. Er is geld vrijgekomen om aan de slag te gaan met de maatwerkaanpak, verduurzaming bij de grootste uitstoters. Het is belangrijk dat vergunningverlening hierin geen vertragende factor is. Dankzij extra budget hebben we meer capaciteit voor de maatwerkaanpak vrij kunnen maken.
DCMR is in 2023 actief betrokken geweest bij participatie rond de energietransitie. We hebben onder andere een bijdrage geleverd aan bewonersbijeenkomsten over ammoniakopslag.

Wat waren uitdagingen?
Er spelen verschillende knelpunten in de energietransitie. Het vervangen van gas vraagt om een grote toename in de productie van elektriciteit. Een grote uitdaging daarbij is netcongestie, want ons elektriciteitsnet is helaas nog niet ingericht op een aanzienlijke groei van elektriciteitsproductie. Bedrijven worden daardoor geremd in hun duurzame ambities.

De energietransitie gaat vaak samen met knelpunten op het gebied van geluid, stikstof en veiligheid. Het is belangrijk om die knelpunten goed in beeld te hebben. Hieraan wordt gewerkt binnen het NOVEX traject. In 2023 is er in het kader van dat traject onder andere onderzoek uitgevoerd door TNO. In het rapport is voor vier scenario's betreffende de toekomstige ontwikkeling van de haven gekeken naar knelpunten die de energietransitie kan veroorzaken voor stikstof, geluid en veiligheid. DCMR leverde een bijdrage aan dit onderzoek. Ook is er vanuit NOVEX een ontwikkelperspectief afgerond in 2023 waaraan in 2024 uitvoering gegeven zal worden, onder andere door DCMR.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
We hebben in 2023 mooie dingen kunnen doen zoals onze inzet op maatwerkaanpak en ons advies en voorlichting richting participanten. Dit was mede mogelijk door ruime inzet van budget vanuit ons programma op energietransitie en circulaire economie in 2023. Ook de komende jaren blijft investeren in energietransitie erg belangrijk, onder andere met het oog op de bovengenoemde knelpunten. Het is van groot belang dat DCMR en andere omgevingsdiensten de energietransitie blijven aanjagen, door het inzetten op vlotte vergunningverlening, kennisopbouw en goed toezicht.

3.1.12 Circulaire economie

Wat is er bereikt in 2023?
In 2030 moet Nederland 50% minder grondstoffen verbruiken en in 2050 moet Nederland een volledig circulaire economie hebben. Dit focuspunt heeft als doel te komen tot minder gebruik van primaire grondstoffen en een veilig gebruik van hernieuwbare grondstoffen. DCMR is in 2023 beter aangehaakt bij verschillende landelijke en provinciale en gemeentelijke initiatieven. Bij PZH werkten we al een aantal jaar mee aan verschillende bouwstenen op circulaire economie (CE). Zo wordt vanuit DCMR de bouwsteen afval of product getrokken. Ook is er in 2023 een landelijke klankbordgroep opgericht die zich bezig houdt met hoe een landelijk kennisplatform afvalstof of grondstof er uit zou moeten zien. Het is de bedoeling dat in 2024 een dergelijk kennisplatform met experts wordt opgericht dat zal zorgen voor meer landelijke afstemming en duidelijkheid over einde-afvalstatus.

Vanuit de bouwstenen bij PZH loopt er ook een project op grondstoffen-efficiëntie in de vergunning. Hiervoor hebben wij de samenwerking gezocht met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG). We hebben gezamenlijk voorschriften opgesteld en vanuit ODNZKG is er al een pilot gedraaid met deze voorschriften bij vijf bedrijven. Zo'n pilot willen we bij de DCMR in 2024 opzetten.

Bij het Rotterdamse Circulaire Loket kwamen zo'n 40 vragen binnen die door DCMR beantwoord werden. Een voorbeeld van een vraag is de verwerking van de vezels van de Japanse Duizendknoop tot bouwmateriaal in plaats van verbranding. Wij hebben daaraan meegewerkt door te kijken naar de einde afval status.
In 2023 is de opleiding Circulaire Economie gestart en deze wordt erg goed gewaardeerd. Externen haakten ook aan en we werden gevraagd om de opleiding te verzorgen bij andere omgevingsdiensten. De opleiding brengt een stuk bewustwording op gang over wat er wel en niet onder circulaire economie valt.

Wat waren uitdagingen?
Hergebruik van grondstoffen en afval gaat helaas ook gepaard met criminaliteit. Zo lang het nog niet helder is wat wij wel of niet als afval beschouwen en we hier nog niet voldoende op controleren, kunnen bedrijven hiermee sjoemelen. Zij kunnen bijvoorbeeld afval bijmengen in een erkende grondstof waardoor het afval niet meer herkenbaar is. In 2024 gaan we meewerken aan de bouwsteen CE en milieucriminaliteit vanuit de PZH om meer inzicht te krijgen in deze problematiek. Het zal ook onderdeel worden van ons programma op energietransitie en circulaire economie.

Circulaire economie staat in het algemeen nog in de kinderschoenen. Wel worden er nu meerdere initiatieven genomen op het gebied van wet- en regelgeving. Vanuit het Rijk wordt er gewerkt aan een wet op circulaire economie, wij hebben input geleverd op de hoofdlijnennotitie. Ook is er wetgeving vanuit de EU gekomen, de Critical Raw Materials Act die inzet op een duurzame inzet van kritische grondstoffen en de CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Bedrijven moeten volgens de CSRD gaan rapporteren over hun inzet op verduurzaming in de hele keten. Als DCMR onderzoeken we wat deze EU richtlijn voor ons werk voor bijvoorbeeld toezicht kan betekenen.

Wat kunnen we concluderen over de voortgang?
Hoewel het nog zoeken is hoe wij als omgevingsdienst de circulaire economie het beste kunnen bevorderen zijn er in 2023 op dit gebied mooie dingen bereikt. Hieraan heeft ons programma op circulaire economie en energietransitie een grote bijdrage geleverd. De toekomstige uitdagingen blijven groot en daarom is het van belang om ruimte te blijven creëren voor kennisopbouw en uitvoeringscapaciteit.

3.2 Cijfers in beeld

Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI)

Tabel: Kritieke Prestatie Indicator

Omschrijving	Indicator	Doel	Streef waarde	Realisatie
1 Op tijd verlenen van vergunningen reguliere procedures	% Afgeronde besluiten binnen wettelijke termijn	Voorkomen dat vergunningen van rechtswege worden verleend (lex silencio positivo)	100%	100% - (139 van 139) Inclusief BRIKS 98% - (210 van 215)
2 Op tijd verlenen van vergunningen uitgebreide procedures	% Afgeronde besluiten binnen wettelijke/afgesproken termijn	Op tijd eisen en maatregelen vastleggen voor adequaat toezicht	85%	43% - (34 van 80) Inclusief BRIKS (meervoudige aanvraag*) 32% - 37 van 117 Exclusief oprichting en revisie 37% - 31 van 83
3 Uitvoeren actualisatieprogramma	% Vergunningen geactualiseerd programma	Het vergunningenbestand actueel houden	100%	58% bevoegd gezag PZH 74% bevoegd gezag PZ
4 Uitvoeren inspectieprogramma	% Uitgevoerde controles conform de jaarlijks bijgestelde planning voor de branches	Programmatisch (preventief) toezicht risicogericht uitgevoerd, gericht op verbeteren naleefgedrag en beperken ernstige milieuovertredingen	100%	Geen percentage; 3453 controles zijn uitgevoerd.
5 Opvolgen Landelijke Handhavingsstrategie (sanctiematrix)	% Uitgevoerde acties conform de Landelijke Handhavingsstrategie (sanctiematrix)	Voortvarende aanpak van de handhaving	100%	100%. Alle handhavingszaken worden conform de LHS (sanctiematrix) uitgevoerd. Dit wordt onder andere geborgd door het 'driehoeksoverleg'.

*Bij een meervoudige aanvraag vraagt een initiatiefnemer een omgevingsvergunning aan voor meer dan 1 activiteit

Toelichting KPI 2 uitgebreide procedure
Het is noodzakelijk gebleken om te prioriteren. Gemaakte keuzen zijn gebaseerd op de 'prioriteitenmatrix'. DCMR merkt dat de complexiteit van procedures toeneemt, door bijvoorbeeld een samenloop met een thema als 'stikstof'. Ook een kritische omgeving gaf aanleiding tot veel zienswijzen in procedures. Een prudente afweging rond deze zienswijzen vraagt tijd. Ook stelt DCMR vast dat de kwaliteit van ontvangen aanvragen afneemt. Regelmatig kan DCMR geen besluit nemen, omdat de aanvraag onvoldoende informatie bevat. DCMR blijft inzetten op een dialoog met de aanvrager. Echter, op basis onze vastgestelde werkwijze "Doortastend Vergunnen" zal de komende periode vaker aanvragen buiten behandeling gaan worden gesteld.

Toelichting KPI 3 uitvoeren actualisatieprogramma
In 2023 heeft DCMR voor de provincie 6 verplichte actualisaties afgerond (4 BREF LVOC, 2 PGS29). Daarnaast zijn de volgende niet wettelijk verplichtte actualisaties gedaan; ZZS (8 stuks), KKGE (1) en energie (2). Ook heeft DCMR 16 actualisatietoetsen gedaan, dit zijn dus geen vergunningen. Totaal komt het actualisatieprogramma op totaal 33 producten.

Productiecijfers

Voor het op eenduidige wijze vastleggen van de productiecijfers is een systeem ingericht welke haar gegevens haalt uit onderliggende systemen. Hiermee is een efficiëntie slag gemaakt en gezorgd dat de cijfers betrouwbaarder zijn. Hierdoor wijken de cijfers van eerdere jaarverslagen mogelijk af ten opzichte van de hier gepresenteerde cijfers. De cijfers bevatten alleen afgesloten casussen. Ga voor meer productie cijfers naar de bijlage.

Productie Reguleren

Tabel: Aantallen producten reguleren

Product	2023	2022	2021
Wabo uitgebreide procedure (inclusief ambtshalve wijzigingen)	205	192	275
Wabo reguliere procedure (milieuneutrale wijzigingen, BRIKS en OBM)	446	375	416
Totaal vergunningen	651	567	691
Meldingen activiteitenbesluit	689	616	596
Maatwerkvoorschriften	230	96	125
Actualisatietoetsen	75	93	93
Overige reguleren producten	855	1.010	585

De grootste verschillen in de aantallen in 2023 ten opzichte van 2022 zijn te zien bij de Wabo Reguliere procedures en de maatwerkvoorschriften. Dit zijn vraaggestuurde producten.
Voor de ‘Overige reguleren producten’ is een andere definitie gebruikt dan voorheen waardoor deze aantallen afwijken van de aantallen in de eerdere jaarverslagen.

Productie Toezicht

Tabel: Aantallen inspecties exclusief Brzo-inspecties.

Product*	2023	2022	2021
Opleveringscontroles	94	267	236
Preventieve controles	3.437	3.366	4.851
Nacontroles	2.412	2.247	2.624
Administratieve controles	1.485	1.922	2.681
Klachten/voorvalonderzoeken	1.694	1.643	2.112
Inventariserende controles	159	307	673
Overige toezichtsproducten	6.986	6.973	3.637

De aantallen over 2023 komen redelijk overeen met eerdere jaren. Bij sommige controles, zoals de administratieve en de inventariserende controles, is een daling te zien. Dit heeft er mee te maken dat veel tijd is gaan zitten in voorbereidingen op de Omgevingswet. Alle controles worden uitgevoerd met checklisten. Deze checklisten zijn in 2023 allemaal aangepast aan de Omgevingswet. Dit was nodig omdat de wettelijke basis verandert met invoering van deze wet. Voor de Overige toezichtsproducten is een andere definitie gebruikt dan voorheen waardoor deze aantallen afwijken van de aantallen in de eerdere jaarverslagen.

Productie Handhaving

Tabel: Overtredingen, (na)controles en sancties inclusief Brzo.

Product	2023	2022	2021
Bestuursrechtelijke sancties	407	599	510
Strafrechtelijke sancties*	94	86	70

*Voor de strafrechtelijke sancties betreft het alleen de daadwerkelijk afgeronde zaken.

De bestuursrechtelijke sancties zijn vraaggestuurd. In 2022 lag het aantal hoger doordat toen een groot aantal invorderingszaken, die nog openstonden maar waarvan duidelijk was dat deze geen vervolg meer zouden krijgen, zijn afgerond. Het aantal strafrechtelijke onderzoeken is in 2023 ten opzichte van de jaren 2021 en 2022 gestegen en zit weer op het niveau van voor de Coronacrisis. Het betreffen vraaggestuurde onderzoeken vanuit Toezicht.

Productie Meldkamer

Tabel: Meldkamer cijfers

Klachten (excl. vliegverkeer)	2023	2022	2021
Klachten instantie DCMR	16.090	15.943	13.679
CIN-meldingen instantie DCMR	282	280	256
Bedrijfsmeldingen instantie DCMR	6.052	5.893	5.546
Klachten andere omgevingsdiensten	1.128	2.777	2.365
Klachten overige instanties	888	1.172	1.137
Bedrijfsmeldingen andere omgevingsdiensten	131	159	140
CIN-meldingen instantie OZHZ (vooral Prorail Kijfhoek)	12	15	15

Het aantal ontvangen klachten door de meldkamer in 2023 is vergelijkbaar met 2022.

4 Paragraaf Bedrijfsvoering

De beantwoording van de vraag vastgelegd in de Begroting 2023 'Wat gaan we ervoor doen' is beschreven in hoofdstuk 2 Hoofdlijn jaar 2023 en 'Wat mag het kosten' is opgenomen in hoofdstuk 5 Financiële resultaten, en van de baten en lasten in hoofdstuk 8 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Toelichting rechtmatigheid

In de jaarstukken 2023 presenteert het dagelijks bestuur een eigen rechtmatigheids-verantwoording. Hierbij oordeelt het dagelijks bestuur zelf of er sprake is geweest van rechtmatig handelen.

VIC
De voorbereidingen om tot een gedegen rechtmatigheidsverantwoording te komen zijn in een vroeg stadium gestart. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in de verbijzonderde interne controlefunctie (VIC) en wordt gebouwd aan een controleraamwerk. De VIC heeft tot doel tekortkomingen in de uitvoering en in de beheersing van de processen, in het bijzonder die met een groot financieel belang, op te sporen. Hierbij is door de VIC functie afgestemd welke interne controles door DCMR zelf worden uitgevoerd. In 2023 zijn grote stappen gemaakt om de VIC functie te versterken. In 2024 dient de VIC functie verder doorontwikkeld te worden om tot de gewenste ambitieniveau te komen zoals het opstellen van een interne controle plan. De interne controle plan zal de kaders bevatten om tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Toelichting op onrechtmatigheden
Wanneer de 3% verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid overschreden wordt dienen alle individuele fouten boven de vastgestelde rapporteringsgrens (groter dan 5% van de 3% verantwoordingsgrens) van € 122.000 in de paragraaf bedrijfsvoering te worden toegelicht. Dit betreffen twee inkopen die onterecht niet Europees zijn aanbesteed.

In het proces aanbesteden is voor € 491.526 aan fouten geconstateerd over drie dossiers. De twee individuele dossiers die boven de rapporteringsgrens van € 122.000 liggen worden hier toegelicht.

1. ***RAET salarispakket***: in plaats van Europees is het enkelvoudig aanbesteed. Het betreft een jaarlijkse verlenging van een onrechtmatige aanschaf. De verlenging blijft dan ook onrechtmatig. Hier loopt op dit moment nog geen nieuwe aanbesteding voor.
2. ***Microsoft office:*** met de opdrachtverstrekking voor 2024, die in 2023 is verstrekt wordt de Europese aanbestedingsgrens overschreden. De totale opdrachtwaarde bestaande uit de uitgaven in 2023 en de opdrachtverstrekking voor 2024 wordt als onrechtmatigheid opgenomen. Omdat de contractwaarde over 2024 al wordt meegenomen in de rechtmatigheidsverklaring van 2023 zal deze fout in 2024 niet nog een keer gerapporteerd worden.

In 2023 zal voor het eerste een rechtmatigheidsverklaring worden afgegeven door het Dagelijks Bestuur. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in de verbijzonderde interne controlefunctie (VIC) en wordt gebouwd aan een controleraamwerk. Het borgen van de rechtmatigheid en in het verlengde daarvan de inrichting van Verbijzonderde Interne Controle (VIC) valt ook hieronder. Het Dagelijks Bestuur en Directie hebben besloten de grens voor onrechtmatigheidsverantwoording de eerste jaren te stellen op 3%.

5 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate DCMR beschikt over een financiële buffer om financiële gevolgen van risico's op te vangen. DCMR heeft afgesproken om de ratio tussen 1,0 <x < 1,4 te houden. De risicomanagementcyclus is de basis voor het berekenen van het benodigde weerstandsvermogen. Alle risico's geclassificeerd als 'Zeer Hoog' en 'Hoog' met een financieel effect worden meegenomen inclusief een opslag van 20%.

Risico 'Focus managementsturing' - €740k
In 2023 zijn interne cursussen gegeven en is een nieuw management sturingsdashboard geïntroduceerd. Ondanks dat blijft dit risico zeer relevant en is een doorontwikkel doel opgenomen voor 2024. Door een te lage focus van sommige DCMR-managers op management sturing, zoals dagdagelijkse sturing, zoals (tijdig) tijdschrijven, prognosticeren, management van het verlofstuwmeer, toetsen op inhoudelijke KPI's, prioriteren van activiteiten) van de organisatie ***(aanleiding)*** kan een onvolledig sturingsinformatie beeld ontstaan (zoals managementinformatie, verlofsaldi, prognose) ***(impact)***. waardoor een kans ontstaat op verkeerde/onjuiste beslissingen die een operationeel of financieel effect kunnen hebben ***(gevolg)***

Risico 'Onzekerheid invoering Omgevingswet' – €500k
Ondanks de voldoende voorbereidingen in 2023 en opgestelde mitigerende maatregelen (vb. instellen ondersteuning team (EHBO)) is dit risico nog steeds actief. Vooral gezien per 1 januari 2024 DCMR voldoet aan de minimale voorwaarde maar in 2024 nog verder geïmplementeerd zal worden. Door het herhaalde uitstel en het op landelijk, regionaal als DCMR niveau niet goed kunnen bepalen van de financiële effecten van de invoering van de Omgevingswet ***(aanleiding)***, kan dit mogelijk leiden tot onverwachte kostenstijgingen (vb. extra capaciteit inzet) ***(impact)***, waardoor DCMR mogelijk een deel van haar uitgaven niet goed heeft begroot en terug zal moeten naar haar financiers zonder dat extra productie oplevert ***(gevolg)***

Het ***benodigde weerstandsvermogen*** = (€740k + €500k) * 1.2 = €1.488. Het ***beschikbare weerstandvermogen*** bestaat uit de Algemene reserves, mutaties op Algemene reserves en het onbestemde deel van de Bestemmingsreserve en bedraagt € 2.006,-. Hiermee komt het ***weerstandsvermogen ratio*** uit op 1.30. DCMR heeft afgesproken om de ratio norm tussen 1,0 <x < 1,4 te houden.

6 Paragraaf Financiering

Tabel: Kengetallen.

Kengetallen	Jaarverslag 2022	Begroting 2023	Jaarverslag 2023
Netto schuldquote	-2,4%	2,4%	1,8%
Solvabiliteitratio	37,4%	17,2%	20,7%
Structurele exploitatieruimte	6,3%	-0,0%	7,5%

Netto schuldquote: De afwijking met 2023 komt met name doordat in 2022 overlopende Passiva, Uitzettingen en Overlopende Activa lager was
Solvabiliteitsratio: De solvabiliteit was in 2022 hoger. Dit wordt veroorzaakt door lagere Passiva in 2022 ad 11,7 miljoen t.o.v. 21,3 in 2023. De solvabiliteitsratio is ruim hoger dan begroot.
Structurele exploitatieruimte: De structurele exploitatieruimte is iets gestegen. De structurele baten zijn in verhouding t.o.v. 2022 iets meer toegenomen dan de lasten.

Behalve financiële indicatoren schrijft het BBV (art. 25, lid 2) ook de verantwoording voor een aantal beleidsindicatoren voor die betrekking hebben op de realisatie van maatschappelijke effecten. Voor DCMR zijn alleen de indicatoren voor het taakveld bestuur en ondersteuning relevant.

Beheersing kosten externe inhuur
In absolute zin zijn de inhuurkosten in 2023 ongeveer €768k hoger dan in 2022. Door de krappe arbeidsmarkt heeft DCMR €6.356k besteed aan het inhuren van personeel voor geplande formatie. Daarnaast is €766k uitgegeven aan het inhuren van personeel voor bijvoorbeeld de opvang van ziekte, zwangerschap. De inhuurprijzen zijn wel gestegen, maar ook dit jaar heeft het gebruik van ons dynamisch aankoopsysteem naast rechtmatige inkoop ook voor meer objectieve kosten-batenafweging opgeleverd.

Vennootschapsbelasting (VPB)
DCMR heeft van al haar activiteiten beoordeeld of er sprake is van een belaste activiteit conform de VPB. Daarnaast zijn alle activiteiten voor de VPB geclusterd in 19 clusters, waar deze een samen-hang met elkaar hebben. Voor 2016 tot en met 2019 heeft DCMR aangifte gedaan. Hieruit is naar voren gekomen dat uiteindelijk geen VPB verschuldigd is. De VPB-aangifte over het boekjaar 2021 en 2022 zijn opgesteld. Ondanks, dat er geen grote wijzigingen in eventueel belaste activiteiten van DCMR hebben plaatsgevonden, is er uit de aangifte 2021 en 2022 respectievelijk 12k en 19k voortgekomen.

Financiering
De wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) geeft aan dat de kasgeldlimiet maximaal 8,5% van het begrotingstotaal (primair) mag zijn. DCMR voldoet het volledige jaar hieraan.

7 Verlies- en winstrekening en toelichting

Dit hoofdstuk bevat een toelichting op het resultaat.

Tabel: Financieel resultaat 2023

Verlies en Winstrekening(*€1.000)	Herijkt Bedrijfsplan 2023	2e Prognose	Realisatie 2023	Verschil 2023
Personele kosten	€ 65.560	€ 65.788	€ 64.903	€ -657
Materiele kosten	€ 10.753	€ 10.661	€ 10.425	€ -329
Dekking declarabele uren	€ 75.403	€ 76.266	€ 74.925	€ -478
Resultaat op declarabele uren	- € 910	*-€183*	- € 403	€508
Overige opbrengsten	€ 465	€ 11	€ 578	€ 113
Resultaat op werkplannen en projecten	- € 262	- € 262	€ 137	€ 398
Resultaat voor onttrekkingen	- € 707	*- € 434*	€ 312	€ 1.019
Totaal dotaties	- € 1.000	- € 1.000	- € 1.000	€ 0
Totaal onttrekkingen	€ 1.707	€ 1.673	€ 1.630	- €77
Resultaat na dotatie en onttrekkingen	€ 0	*€ 240*	€ 942	€942
Incidenteel resultaat	€ 0	€ 10	- € 335	- € 335
Resultaat voor bestemming	€ 0	*€ 250*	€ 607	€ 607

Het financieel resultaat in is €607k positief. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

Personeelskosten: personeelskosten zijn lager dan gepland (€657k). Dit is veroorzaakt door:
- hogere kosten gerelateerd aan de DCMR formatie (€330k): DCMR heeft de formatie niet in zijn geheel om kunnen zetten naar bezetting, gezien door het jaar bepaalde functies vacant worden/zijn gebleven. Gelukkig lukt het DCMR nog steeds om mensen aan zich te binden, maar ook dit jaar heeft DCMR gebruik gemaakt van externe inhuur. De externe inhuur op formatie is €6.4mln.
- lagere kosten gerelateerd aan inhuur externe voor een specifieke opdracht of ter vervaging van ziekte en inhuur derde expertise voor bijvoorbeeld juridische vragen (€987k)

Materiele kosten: Lagere materiële kosten (€329k), vooral als gevolg van lager dan geplande kosten voor automatisering.

Declarabele uren, overige opbrengsten en resultaat werkplannen: zijn €33k hoger dan geraamd. Dit is veroorzaakt door lagere uur opbrengsten, hogere overige opbrengsten en beter dan verwacht projectresultaat. In 2023 heeft DCMR 1.893 directe uren meer gemaakt dan gepland, maar door een lager uurtarief dan gepland komen de opbrengsten lager uit dan gepland €478k). De overige opbrengsten zijn hoger gezien de rente opbrengsten hoger waren dan gepland (€113k). Daarnaast is het resultaat op de werkplannen beter dan verwacht (€398k)

De **dotatie en onttrekkingen** zijn in lijn met het plan. Een aantal projecten zijn gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve modernisering bedrijfsvoering. Hiervoor is €1707k gepland en is €1630k uitgegeven. Daarnaast zijn er een aantal projecten gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve Maatschappelijke Duurzaamheidsopgave, waarvoor €900k is gepland en €859k is uitgegeven.

De **incidentele resultaten** leveren een verlies op van €335k. Dit verlies wordt hoofdzakelijk toegeschreven aan kosten die voortvloeien uit het voorgaande boekjaar. Deze kosten zijn met name gerelateerd aan facturen die in 2023 zijn geboekt, maar hun oorsprongen vinden in het jaar 2022.

Deel B: Jaarrekening

8 Balans en toelichting

8.1 Balans

(€ x € 1.000)	Per 31-12-2023		Per 31-12-2022	
ACTIVA	€	€	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		0		-
Materiële vaste activa		1.475		1.949
Investeringen met economisch nut				
- overige investeringen met economisch nut	1.475		1.949	
Financiële vaste activa		0,00		-
Totaal vaste activa		1.475		1.949
Vlottende activa				
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		22.087		12.926
Rekening-courantverhouding met het Rijk	10.978		8.864	
Nog te factureren omzet	6.088		1.168	
Vorderingen op openbare lichamen	5.021		2.751	
Overige vorderingen			143	
Liquide middelen		69		62
Kas- en banksaldi	69		62	
Overlopende activa		2.798		1.880
Voorschotbedrag met specifiek bestedingsdoel	848		382	
Overig nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.950		1.498	
Totaal vlottende activa		24.954		14.868
Totaal generaal		**26.429**		**16.817**

(€ x € 1.000)	Per 31-12-2023		Per 31-12-2022	
PASSIVA	€	€	€	€
Vaste passiva				
Eigen vermogen		4.410		4.403
Algemene reserve	1.399		815	
- Resultaat 2022			584	
- Resultaat 2023	607			
Bestemmingsreserves				
- Overige bestemmingsreserves	2.404		3.004	
Vaste schulden		0		0
Waarborgsom	0		0	
Voorzieningen		749		635
- Voorziening verlofuren	749		635	
Totaal vaste passiva		5.159		5.038
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		2.988		5.860
Kasgeldleningen	0		0	
Banksaldi	0		0	
Overige schulden	2.988		5.860	
Overlopende passiva		18.282		5.919
Vooruitontvangen bedragen	8.992		1.711	
Vooruitontvangen facturen	0		0	
Voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	4.567		2.988	
	4.723		1.220	
Totaal vlottende passiva		21.270		11.779
Totaal generaal		**26.429**		**16.817**

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume
Voor de Bovenwettelijke verloftegoeden van medewerkers heeft DCMR in 2023 een dotatie gemaakt. Hiervoor is een bedrag van €114k toegevoegd.

8.2 Toelichting Activa

Materiële vaste activa

Overige investeringen met een economisch nut (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Inrichting nieuwe pand DCMR	0	0
Machines, apparaten en installaties	831	1.193
Overige mat.vaste activa	644	756
TOTAAL	1.475	1.949

Verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut

Omschrijving (€ x 1.000)	boekwaarde 31-12-2022 €	investeringen €	des-investeringen €	afschrijvingen €	bijdragen van derden €	afwaar-deringen €	boekwaarde 31-12-2023 €
Inrichting nieuwe pand DCMR	0	-	-	0	-	-	0
Machines, apparaten en installaties	1.193	196	-	559	-	-	831
Overige mat. vaste activa	756	64	-	176	-	-	644
Totaal	1.949	260	-	735	-	-	1.475

Investeringen

De afschrijvingen zijn opgenomen in de exploitatie waardoor investeringsruimte ontstaat.
De in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

Omschrijving investeringen (€ x 1.000)	2023 €
Machines, apparaten en installaties	196
Overige mat.vaste activa	64
Totaal	260

Afschrijvingspercentages

Inrichting nieuw pand DCMR:	10%
Machines, apparaten en installaties:	20–25%
Overige materiële vaste activa:	10%

Vlottende activa

Nog te factureren omzet

De in de balans opgenomen nog te facturen omzet:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Nog te facturen omzet	6.088	1.168
TOTAAL	6.088	1.168

In de nog te factureren omzet is de waarde opgenomen van de prestaties op projecten die ultimo 2023 een doorlopend karakter hebben. De vooruit gefactureerde termijnen zijn hierop in mindering gebracht.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Soort vordering (€ x 1.000)	Openstaande vorderingen 31-12-2023 €	Voorziening oninbaarheid 31-12-2023 €	Openstaande vorderingen 31-12-2023 €
Rekening-courantverhouding met het Rijk	10.978	-	10.978
Nog te factureren omzet	6.088	-	6.088
Vorderingen op openbare lichamen	5.021	-	5.021
Overige Vorderingen	-	-	-
Totaal	22.087	-	22.087

De rekening-courantverhouding met het Rijk geeft de vordering van DCMR weer op de Rijksschatkist als gevolg van de verplichte deelname van decentrale overheden aan het zogeheten schatkistbankieren. Met die regeling worden alle liquiditeiten van decentrale overheden boven een beperkt minimum geparkeerd bij de Rijksschatkist.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Banksaldi	69	62
Kas	0	0
TOTAAL	69	62

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van DCMR.
Het drempelbedrag aan liquide middelen, dat is uitgezonderd niet aan te houden in ’s Rijks schatkist over het jaar 2023 bedraagt €594k
Hieronder een overzicht van het gemiddeld banksaldo per kwartaal als bedoeld als uitzondering niet aan te houden in ’s Rijks schatkist.

Omschrijving	**Ultimo 2023** (€ x 1.000)
1e kwartaal	62
2e kwartaal	431
3e kwartaal	47
4e kwartaal	63

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	848	382
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.950	1.498
TOTAAL	2.798	1.880

De post voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel bestaat volledig uit vorderingen op de participanten:

Omschrijving (€ x 1.000)	Saldo 31-12-2022 €	Saldo 31-12-2023 €
Participant Albrandswaard	17	80
Participant Brielle	18	0
Participant Goeree Overflakkee	293	404
Participant Hellevoetsluis	2	0
Participant Lansingerland	42	109
Participant Maassluis	3	
Participant Nissewaard	5	215
Participant Voorne aan Zee	0	40
MSR (MOI)	3	
Totaal	382	848

Voor de aansluiting met de stand per 31-12-2023 wordt verwezen naar bijlage 10.5 *Overzicht voorschot met specifiek bestedingsdoel per participant*.

Toelichting Passiva

8.1.1 Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Algemene reserve	1.399	815
Bestemmingsreserves	2.404	3.004
Resultaat na bestemming	607	584
TOTAAL	4.410	4.403

In de vergadering van het algemeen bestuur in december 2019 is besloten tot de vorming van een nieuwe bestemmingsreserve modernisering bedrijfsvoering en met ingang van het begrotingsjaar 2020 jaarlijks €1mln te doteren vanuit de begroting. Met deze reserve worden projecten gefinancierd die beogen een stapsgewijze transitie van de bedrijfsvoering en digitalisering van de kerntaken te realiseren. Deze modernisering ondersteunt de ontwikkeling van DCMR als data gedreven omgevingsdienst. Hierbij worden zowel de primaire als de ondersteunende processen geprofessionaliseerd, zodat DCMR voorbereid is op de Omgevingswet per 2024.

Daarnaast heeft het algemeen bestuur besloten om het rekeningresultaat 2022 ad € 854k ten bate te brengen van de Algemene Reserve. Conform besluit is dit verwerkt in deze jaarrekening. Vanaf 2022 zijn er projecten starten – circulaire economie en energietransitie – die worden gedekt vanuit de reserve Duurzaamheidsopgaven.

Het verloop per reserve over 2023 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Omschrijving (€ x 1.000)	Saldo 31-12-2022 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Dotatie €	Bestemming resultaat €	Saldo 31-12-2023 €
Algemene reserve	815	-	-	584	-	1.399
	815	-	-	584	-	1.399
Bestemmingsreserves						
Modernisering Bedrijfsvoering	1.231	1.030	771	-	-	1.490
Personeel en organisatie	-	-	-	-	-	-
Duurzaamheidsopgaven	1.773	-	859	-	-	914
	3.004	1.030	1.630	-	-	2.404
Resultaat na bestemming						
Resultaat 2022	584	-	-	-	-584	-
Resultaat 2023	-	-	-	-	607	607
	584	-	-	-	23	607
Totaal	**4.403**	1.030	1.630	584	23	**4.410**

Voorstel technische resultaatbestemming:
Overeenkomstig het aan het dagelijks bestuur gedane voorstel het totaal van €607k ten bate te brengen van de algemene reserves.

Voorzieningen
In onderstaande tabel is de hoogte van de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen weergegeven.

Het verloop Voorzieningen over 2023 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven.

Omschrijving (€ x 1.000)	Saldo 31-12-2022 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Vrijval	Dotatie €	Saldo 31-12-2023 €
Voorzieningen						
Voorziening Verlofuren	635	114	0,00	0,00	114	749
Totaal	635	114	0,00	0,00	114	749

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Schulden < 1 jaar	2.988	5.860
Vooruitontvangen bedragen	8.992	1.711
Vooruitontvangen facturen	-	-
Voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	4.567	2.988
Nog te betalen bedragen	4.723	1.220
		0
TOTAAL	21.270	11.779

Schulden korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Schulden aan leveranciers	1.339	2.854
Schuld aan Belastingdienst (af te dragen omzetbelasting)	1.649	862
Schuld aan Belastingdienst (af te dragen loonheffing)	0	2.144
TOTAAL	2.988	5.860

Er zijn geen kasgeldleningen en geen bank- of girorekeningen met een negatief saldo.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Vooruit ontvangen bedragen	8.992	1.711
Vooruit ontvangen facturen	-	0
Nog te betalen bedragen	4.723	1.220
Voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	4.567	2.988
TOTAAL	18.282	5.919

Vanwege een timing issue om vooruit ontvangen bedragen te vereffenen met de gerealiseerde opbrengsten is deze positie ultimo 2023 toegenomen.

De post nog te betalen bedragen valt uiteen in de volgende posten:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2023 €	Ultimo 2022 €
Te vorderen overige belastingen	0	0
Nog te betalen kosten	4.723	1.220
Totaal	4.723	1.220
	0	0

De post voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel valt uiteen in de volgende bedragen en bestaat volledig uit schuld aan de participant. Voor de aansluiting met de stand per 31-12-2023 wordt verwezen naar bijlage D.

Deze voorschotbedragen betreffen middelen waarover DCMR geen directe zeggenschap heeft. Dit omdat zij die middelen enerzijds beheert in opdracht van de participanten en ze anderzijds beschikbaar zijn gesteld voor specifieke werkzaamheden. De mutaties in het voorschot worden veroorzaakt door over- of onderbestedingen op het werkplan van een participant, door toekenning van extra middelen gedurende het jaar of door afrekening van afgeronde projecten van participanten waarvan is afgesproken dat deze afrekening via het voorschot van de betreffende participant verloopt.

Omschrijving (€ x 1.00	Saldo 31-12-2022 €	Saldo 31-12-2023 €
Particpant Barendrecht	19	66
Particpant Capelle aan den Ijssel	15	12
Participant Krimpen aan den Ijssel	198	175
Participant Maassluis		8
Participant Ridderkerk	188	228
Participant Rotterdam	550	685
Participant Schiedam	353	413
Participant Vlaardingen	572	666
Participant Westvoorne	62	0
Participant Provincie Zuid Holland	443	1.229
Subtotaal	2.399	3.483
Provincie Zeeland	45	459
Beheer I-kwadraat (Fase A-plus)	310	365
MSR (MOI)		16
Beheersorganisatie Ranamos	234	244
Subtotaal	589	1.084
Totaal	2.988	4.567

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

DCMR is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste.

Overzicht langlopende verplichtingen					
Omschrijving	Leverancier	Einddatum contract (exclusief opties verlenging)	Verplichting < 1 jaar	Verplichting 1 tot 2 jaar	Verplichting 2 tot 5 jaar
EA2019 Warme- en koude dranken	Selecta Netherlands BV	30-4-2025	€ 70.082	€ 23.361	
EA2019 Digitale Checklisten	Genetics B.V.	31-12-2024	€ 96.525		
EA2019 Afvalmanagement	Renewi Nederland B.V./Ecosmart	30-11-2024	€ 60.356		
EA2019 Nieuw Financieel Systeem	Technology 2 Enjoy	31-12-2024	€ 292.657		
EA2019 Bodeminformatiesysteem	Roxit	31-12-2025	€ 42.105	€ 42.105	
WGA	Loyalis/ASR	31-12-2025	€ 178.353	€ 178.353	
EA2019 Nazorg bodemlokaties	Afvalservice Bodemzorg	5-1-2024	€ 59.484	€ 52.263	
EA2020 ICT supportdesk	NTNT (vh. Groupe Open)	31-8-2024	€ 101.662		
NMK-A	Geodan	31-7-2024	€ 115.514		
Backup and Storage	SLNT IT BV	30-11-2024	€ 170.122		
Gebruik personeelssysteem	Visma RAET	31-12-2025	€ 189.087	€ 189.087	
Mobiele communicatie via VNG	Vodafone	21-4-2024	€ 54.521		
EA2020 Onderhoud gebouwen	Veolia Gebouwenbeheer	31-12-2024	€ 103.972		
EA2020 Schoonmaak	CSU	30-9-2024	€ 206.655		
Huur Parallelweg 1, Schiedam	ROC Beheer BV.	9-12-2028	€ 2.333.486	€ 2.403.040	€ 7.647.629
EA2020 Nieuwe Website	Betawerk	31-3-2024	€ 3.240		
EA2020 Nieuw VTH Systeem	Mozard BV	31-12-2025	€ 46.703	€ 46.703	
EA2020 Accountantcontrole	PWC	31-7-2024	€ 63.938		
Catering	V'Business	31-3-2026	€ 165.600	€ 165.600	€ 41.400
Medewerkersonderzoek	Effectory BV	1-11-2024	€ 39.131		
Ontwikkeling Normstelling Vliegenoverlast	Stichting Kenniscentrum Dierplagen (KAD)	31-12-2024	€ -	€ -	€ -
Elektriciteit	Vattenfall Sales Nederland NV	31-12-2025	€ 439.904	€ 439.904	
Netwerkswitches	Het IT BV	31-3-2028	€ 68.733,56	€ 10.383,62	€ 23.363
Aansprakelijkheidsverzekering	Achmea Schadeverzekeringen NV	31-12-2027	€ 78.739	€ 78.739	€ 78.739
Microsoft Unified Support	Microsoft B.V.	31-12-2024	€ 98.660		
TOTAAL			**€ 5.079.229**	**€ 3.629.539**	**€ 7.791.132**

<u>Leasecontracten wagenpark</u>

Het wagenpark wordt geleased bij één leasemaatschappij. De aangegane verplichting bedraagt exclusief brandstof ca. €100k op jaarbasis.

Gebeurtenissen na balansdatum

Tot heden is er geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum die enige invloed zouden kunnen hebben.

9 Algemene waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij bij het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Materiële vaste activa met economisch nut
Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij gebruik van het kapitaalgoed wordt met afschrijven gestart.

Vlottende activa
De projecten zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde. Er wordt geen rente bijgeschreven. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde. De vervaardiging prijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de projecten worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Afgeronde projecten worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Deze bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. De liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene, bestemmingsreserve en het resultaat na bestemming volgens het overzicht van baten en lasten. Van bestemmingsreserves die niet met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, valt het (restant)saldo van een bestemmingsreserve zonder voorafgaand bestuursbesluit ten gunste van het 'resultaat na bestemming' vrij als:
a) Het doel waarvoor de bestemmingsreserve is gevormd vervalt, of
b) Gedurende drie jaar niets aan de bestemmingsreserve is onttrokken of toegevoegd.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De afrekening met de participanten vindt volledig plaats op basis van werkelijke uren en materiële lasten. Het saldo van de onder- of overbesteding ten opzichte van het werkplan wordt in zijn geheel verrekend met het voorschot met specifiek bestedingsdoel.

10 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023												
	Raming begrotingsjaar											
Omschrijving	**voor wijziging**			**na wijziging**			**Realisatie 2023**			**Begrotingsafwijking**		
Programma's	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
(€ x 1.000)	a	b	c = a-b	a	b	c = a-b	d	e	f = d - e	g = a- d	h = b- e	i = g - h
Programma Milieubeheer	52.229	52.229	-	53.722	53.984	-262	52.782	52.646	137	940	1.339	-399
Programma Bedrijfsvoering	23.995	24.795	-800	25.541	26.452	-911	26.436	26.840	-403	-895	-388	-507
Kosten overhead	*23.995*	*24.795*	*-800*	*25.541*	*25.541*	-	*26.840*	*26.840*	-	*-1.298*	*-1.298*	-
Bezettingsresultaat afdelingen	-	-	-	-		-	*-403*	*137*	*-540*	*403*	*-137*	*540*
Totaal participant	76.224	77.024	-800	79.263	80.436	-1.172	**79.218**	79.485	-267	45	951	-907
Algemene dekkingsmiddelen												
saldo financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
overige dekkingsmiddelen	-	-	-	465	-	465	578	-	578	-113	-	-113
onvoorzien	-	-	-	-	-	-	39	374	-335	-39	-374	335
subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	465	-	465	618	374	243	-153	-374	222
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor onttrekkingen/dotaties	**76.224**	**77.024**	**-800**	**79.728**	**80.436**	**-707**	**79.836**	**79.859**	**-23**	**-108**	**577**	**-685**
Toevoeging/Onttrekkingen aan reserves												
Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie Algemene reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserve Modernisering Bedrijfsvoering	1.000	1.000	-	807	1.000	-193	771	1.000	-229	36	-	36
Mutatie reserve Duurzaamheidsopgaven	800	-	800	900	-	900	859	-	859	41	-	41
subtotaal mutatie reserves	1.800	1.000	800	1.707	1.000	707	1.630	1.000	630	77	-	77
Resultaat na Toevoegingen/Onttrekkingen	**78.024**	**78.024**	**-**	**81.436**	**81.436**	**-0**	**81.466**	**80.859**	**607**	**-31**	**577**	**-1.215**

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	**Raming 2023**			**Realisatie 2023**			**Begrotingsafwijking**		
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	baten a	lasten b	saldo c = a-b	baten d	lasten e	saldo f = d - e	baten g = a- d	lasten h = b- e	saldo i = g - h
Betaalde rente financiering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bespaarde rente op eigen vermogen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Doorberekende rente aan kostenplaatsen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige opbrengsten	€ -	€ -	€ -	€ 578	€ -	€ 578	€ 578-	€ -	€ 578-
Onvoorzien	€ -	€ -	€ -	€ 39	€ -	€ 39	€ 39-	€ -	€ 39-
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ 618	€ -	€ 618	€ 618-	€ -	€ 618-

Het inschatten van de post ‘overige opbrengsten’ is lastig gezien de aard van de realisatie. De huidige afwijkingen zijn het gevolg van de uitvoering van het gekozen beleid. Dit betreft geen onrechtmatige afwijkingen.

11 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur van toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 8 december 2022 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2,4 mln. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV va november 2023.

Bevinding
Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	
1a. Overschrijdingen lasten programma's	-
1b. Overschrijdingen investeringsbudgetten (kredieten)	-
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-
3. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	
4. Totaal van begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf gestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf gestelde beleid	-
5. Resterend saldo aan begrotingsrechtmatigheden	-
Voorwaardencriterium	
Onrechtmatigheid betreft drie dossiers	€ 491.526
Totaal onrechtmatigheden voorwaardencriterium	€ 491.526
M&O criterium	
Geen bevindingen	-
SiSa	
Geen bevindingen	-
Totaal onrechtmatigheden	€ 491.526

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Deel C: Overige gegevens

12 Wet normering topinkomens

De Wet normering van topinkomens (WNT) regelt hoeveel topfunctionarissen in de (semi)publieke sector maximaal mogen verdienen. De WNT is van toepassing op DCMR Milieudienst Rijnmond. Op grond van het bepaalde in §4, artikel 4.1, 1e lid, letters a tot en met g van de Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector moeten de gevraagde gegevens van de (waarnemend- en) directeur openbaar gemaakt worden.

Gegevens 2023	
bedragen x €1	**R.M. Thé**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01–31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 167.870,11
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.445,76
Subtotaal	**€ 190.315,87**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 190.315,87**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2022	
bedragen x €1	**R.M. Thé**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01–31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 156.975,80
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.515,44
Subtotaal	**€180.491,24**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 180.491,24**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

13 Bestuursleden algemeen bestuur

Onderstaande tabel bevat de samenstelling van het algemeen en dagelijks bestuur (AB/DB) van DCMR. De bestuursleden zijn wethouder in de genoemde gemeente, of gedeputeerde van de provincie. De AB- en DB-leden verrichten de werkzaamheden onbezoldigd en ontvangen geen bezoldiging gelet op de Wet Normering Topinkomens. De leden van het AB worden aangewezen door de gemeenteraden en provinciale staten. De leden van het DB worden aangewezen door en vanuit het AB.

DCMR-participant	Naam	Bestuursfunctie
Provincie Zuid-Holland	De heer M. Stolk	Voorzitter DB en AB
Provincie Zuid-Holland	De heer F. Zevenbergen	Portefeuillehouder financiën, DB en AB
Gemeente Rotterdam	Mevrouw C. M. Zeegers	Vicevoorzitter DB en AB
Gemeente Albrandswaard	De heer R. Polder	AB
Gemeente Barendrecht	De heer L.P. van der Linden	AB
Gemeente Capelle aan den IJssel	De heer S. Geissler	AB
Gemeente Goeree-Overflakkee	De heer D. Markwat	AB
Gemeente Krimpen aan den IJssel	De heer W. Tempel	DB en AB
Gemeente Lansingerland	De heer M. Muis	AB
Gemeente Maassluis	Mevrouw D.N. Mulder	AB
Gemeente Nissewaard	De heer C. Hottentot	AB
Gemeente Ridderkerk	De heer P.W.J. Meij	AB
Gemeente Rotterdam	De heer M.J.W. Struijvenberg	AB
Gemeente Schiedam	De heer F. Hamerslag	DB en AB
Gemeente Vlaardingen	De heer K. Kegel	AB
Gemeente Voorne aan Zee	De heer I. Bal	DB en AB
Provincie Zuid-Holland	Tot 8/11/23 mevr. J. Baljeu Na 8/11/23 mevrouw M. van Leeuwen	AB

Bijlagen

A. Productie

In paragraaf ‘Cijfers in beeld’ zijn al productiecijfers weergegeven. Deze bijlage bevat extra detailinformatie over de productie.

Productie Toezicht en Handhaving

Tabel: Aantal gecontroleerde Brzo-bedrijven

Product	2023	2022	2021
Brzo-inspectie preventief	144	176	172

In bovenstaande tabel staat alleen het aantal Brzo-inspecties. De aantallen BRZO Wabo-inspecties zijn meegenomen in de tabel met de algemene inspecties in paragraaf ‘Cijfers in beeld’. Met de provincies Zuid-Holland en Zeeland is afgesproken om bij elk Brzo-bedrijf een Brzo-inspectie uit te voeren en daarnaast minimaal één Wabo-inspectie. Deze inspecties zijn allemaal uitgevoerd. Zowel in Zuid-Holland als in Zeeland worden ook onaangekondigde Brzo-inspecties uitgevoerd conform de afspraken met de opdrachtgever. Dat zijn er 12 in Zuid-Holland en 5 in Zeeland, resp. 10% en 20% van het bedrijvenbestand in die provincies. Daardoor zijn de aantallen Brzo-inspecties hoger dan het aantal Brzo-bedrijven.

Tabel: Aantallen bestuursrechtelijke producten uitgesplitst.

Product	2023	2022	2021
Last onder dwangsom (LoD)	215	149	161
Besluit op handhavingsverzoek	33	16	15
Sanctie-invordering	155	447	349
Bestuursrechtelijke maatregelen geluid	4	2	0

De aantallen bij de bestuursrechtelijke producten betreffen alle afgeronde zaken van het betreffende zaaktype, dus niet alleen de zaken die hebben geleid tot een handhavingsbeschikking (lod), een besluit op een handhavingsverzoek of een invorderingsbeschikking. Alle bestuursrechtelijke producten zijn vraag gestuurd waardoor de aantallen sterk afhangen van het ‘aanbod’ vanuit toezicht of, in het geval van een besluit op een handhavingsverzoek, van het ‘aanbod’ vanuit de maatschappij. Het ‘aanbod’ vanuit toezicht is in 2023 groter geweest dan de voorgaande jaren waardoor ook het aantal afgeronde handhavingszaken hoger ligt. Daarnaast zijn in 2023 meer verzoeken om handhaving ingediend door derden. Het aantal afgeronde invorderingszaken ligt beduidend lager dan in 2022. Dit is echter geen goede vergelijking vanwege het feit dat het hoge aantal in 2022 (mede) het gevolg was van de migratie van Rudis naar Mozard. Om dat proces zo goed mogelijk te laten verlopen, is namelijk in 2022 een groot aantal invorderingszaken, die nog openstonden maar waarvan duidelijk was dat deze geen vervolg meer zouden krijgen, afgerond. Daarnaast worden in Mozard geen invorderingszaken meer aangemaakt als er niet daadwerkelijk een sanctiecontrole is uitgevoerd.

Tabel: Aantallen strafrechtelijke producten uitgesplitst.

Product	2023	2022	2021
Proces-verbaal FP incl. SAM*	76	57	56
Proces-verbaal CJIB*	6	8	6
Bestuurlijke strafbeschikking milieu*	12	21	8

* Voor de strafrechtelijke sancties betreft het alleen de daadwerkelijk afgeronde zaken.

Sinds 2021 is de werkwijze met betrekking tot de strafrechtelijke afdoening van zaken veranderd wat invloed heeft op de aantallen producten. Er worden veel zaken versneld afgedaan door middel van

een zogenaamd SAM-proces-verbaal (Snelle Afhandeling Milieudelicten). Op basis van een beknopt relaas van bevindingen wordt de overtreder door de officier van justitie een strafbeschikking aangeboden waarmee vervolging kan worden voorkomen. Het SAM-pv wordt voortaan als product meegeteld. Dat was eerder niet het geval waardoor de aantallen in dit jaarverslag afwijken van de aantallen in de jaarverslagen 2022 en 2021. Het aantal strafrechtelijke onderzoeken is in 2023 ten opzichte van de jaren 2021 en 2022 gestegen en zit weer op het niveau van voor de Coronacrisis. Het betreffen vraag gestuurde onderzoeken vanuit Toezicht.

Productie Bodem
DCMR voert voor de provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam de regiefunctie uit in het kader van de Wet bodembescherming. DCMR houdt de bodemkwaliteit in Rijnmond in de gaten, bepaalt of nadere acties nodig zijn en voert deze uit. Daarnaast voert DCMR de bodemtaak uit voor de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de gemeente Schiedam (inclusief grondverzet). Onderstaande tabel geeft een overzicht van de categorie en het aantal producten in 2023 voor het thema bodem. De aantallen zijn in lijn met eerdere jaren. Bij de beoordeling rapportages zijn ook de Beoordelingen melding besluit bodemkwaliteit meegenomen. Dat was eerder niet het geval waardoor de aantallen in dit jaarverslag afwijken van de aantallen in de jaarverslagen 2022 en 2021.

Tabel: Aantallen producten bodem. *

Product	2023	2022	2021
Beschikkingen	224	194	190
Inspecties Wbb/Bbk	569	305	278
Behandeling BUS-meldingen	411	232	335
Beoordeling rapportages	2.150	2.375	2.563

Productie overige gebiedsgerichte producten
DCMR voert voor de provincie Zuid-Holland taken uit op het gebied van luchtvaart en vuurwerk. Voor verschillende gemeentes worden adviezen verstrekt voor ontheffingen geluidsbelasting. Voor zowel de provincie als de gemeentes worden adviezen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling opgesteld. De meeste van deze ruimtelijke adviezen betreffen de gemeente Rotterdam. In de volgende tabel is te zien wat voor soort en hoeveel gebiedsgerichte producten in 2023 gerealiseerd zijn.

Tabel: Aantallen gebiedsgerichte producten. *

Product	2023	2022	2021
Geluid (ontheffing geluidsbelasting)	26	24	28
Luchtvaart (ontheffingen/controles TUG)	93	101	63
Ruimtelijke ontwikkeling (diverse adviezen/beoordelingen op ruimtelijke ordening- en m.e.r.-gebied)	1.586	1.246	1.304
Vuurwerk (ontbrandingstoestemmingen, meldingen, controles)	204	211	100

Het aantal ontheffingen geluidsbelasting heeft zich op een lager aantal gestabiliseerd sinds 2021. De werkzaamheden aan de A16 en Blankenburgtunnel vinden vooral in de tunnel plaats, zonder directe hinder voor de omgeving. Voor de beide bouwprojecten is er een raamontheffing opgesteld voor alle verdere werkzaamheden. Voor de RO producten is een andere definitie gebruikt dan voorheen waardoor deze aantallen afwijken van de aantallen in de eerdere jaarverslagen.

In 2021 was het aantal ontbrandingstoestemmingen, meldingen en controles door Corona fors lager. In 2022 en 2023 zijn er weer volop vuurwerkevenementen geweest, waardoor de aantallen weer hoger zijn.

Productie Meldkamer

Soort meldingen (excl. vliegverkeer)	2023	2022	2021
Lawaai	10.853	11.290	8.448
Stank	4.111	3.696	4.193
Visuele hinder	1.109	939	1.032
Onbekend	17	18	6
Totaal	**16.090**	**15.943**	**13.679**

De aantallen in 2023 zijn vergelijkbaar met 2022. De registratie van luchtvaartklachten vindt plaats via een speciaal digitaal meldingsformulier. Deze klachten komen niet binnen bij de meldkamer, maar gaan rechtsreeks naar het team dat zich bezighoudt met vliegverkeer. De cijfers zijn te vinden in het rapport “Analyse meldingen rondom Rotterdam the Hague Airport” met subtitel “Jaarrapport 2023”.

Tabel: Aantal incidentenmeldingen.

Product	2023	2022	2021
CIN-melding brand	132	147	132
CIN-melding groot incident	23	29	23
CIN-melding klein incident	126	104	101

De bedrijfsmeldingen gaan over incidenten of voorgenomen risicovolle activiteiten. Grotere bedrijven zijn verplicht om incidenten die effecten (bijvoorbeeld geur- of geluidoverlast) kunnen hebben in de omgeving via het Centrale Incidenten Nummer (CIN) te melden. Hulpdiensten kunnen op basis van een dergelijke melding snel reageren en het incident zo snel mogelijk behandelen.

In 2023 is DCMR verder gegaan met meldingstrainingen bij de bedrijven in Zuid-Holland en Zeeland die niet CIN-plichtig zijn. Doel is dat deze bedrijven meldingen gaan doen in overeenstemming met de CIN-methode. Inmiddels zijn alle bedrijven in Zeeland opgeleid

De meldkamer verricht ook taken voor het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). Voor de SodM heeft de meldkamer in 2023 in totaal 187 meldingen ontvangen. De meeste van deze meldingen betreffen incidenten en ongevallen op boor- en werkeilanden en een enkele maal een melding over een pijpleiding. Deze meldingen zijn niet in bovenstaande tabellen opgenomen.

B. Kwaliteitscriteria – Quick scan rapportage

Inleiding

De landelijke kwaliteitscriteria waar VTH medewerkers bij Omgevingsdiensten aan moeten voldoen bevatten eisen t.a.v. de onderstaande deskundigheidsvelden op opleiding, ervaring, kennis, frequentie en aantal. Voor elk deskundigheidsveld moet de OD minimaal twee (full time) medewerkers in dienst hebben die tenminste twee derde van hun tijd aan dit onderwerp werken, met een bepaalde opleiding en extra benodigde kennis. In de provinciale werkgroep Rapportage kwaliteitscriteria eind 2022 is besloten over een uniforme wijze van rapporteren over de kwaliteitscriteria middels een tabel met een integraal ''stoplichtsysteem'.

Toelichting

Door de bank genomen voldoet DCMR aan alle criteria, omdat in aantal mensen er twee staat. En daar wordt altijd aan voldaan, behalve voor landbouw (akkerbouw en veehouderijen). De kritische massa voor landbouw gaat op dit moment voor zowel toezicht als vergunningverlening de goede kant op. Daarnaast voldoet DCMR aan de meeste procescriteria. Waar dit niet het geval is, staat een toelichting. Over hoe om te gaan met de criteria, het actualiseren er van vinden gesprekken plaats in IBP verband.

Tabel: Deskundigheidsgebied

Generieke deskundigheden
1. Case managen
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening
3. Vergunningverlening milieu
3.1. VV Procesindustrie
3.2. VV Afval
3.3. VV Agrarisch
4. Toezicht en handhaving bouw/ RO
5. Toezicht en handhaving milieu
5.1. T&H Procesindustrie
5.2. T&H Afval
5.3. T&H Agrarisch
5.4. T&H BRZO
6. Toezicht en handhaving bodem
7. toezicht en handhaving groen wetten
Juridische deskundigheden
8. Juridische aspecten vergunningverlening
9. Juridische aspecten handhaving
10. Juridische besluiten afwijkingsbesluiten
11. Ketentoezicht
12. Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving
Specialistische deskundigheidsgebieden accent bouwen
13. Bouwfysica
14. Brandveiligheid
15. Constructieve veiligheid
16. Bouwakoestiek
17. Sloop en asbest
Specialistische deskundigheidsgebieden accent milieu
18. Afvalwater (indirecte lozingen)
19. Bodem, bouwstoffen, water
20. Externe veiligheid
21. Geluid (milieu- en bouw)
22. Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van Wabo vergunning- aanvragen)

22A. Groen en ecologie (Vergunningverlening Wet natuurwetbescherming)
23. Luchtkwaliteit
23.1 uitvoeren onderzoek
23.2. beoordelen en interpreteren van rapportages
23.3. beoordelen geurrapportages
Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke Ordening
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte
25. Exploitatie en planeconomie
26. Cultuurhistorie
27. Energiebesparing en duurzaamheid

Tabel: Procescriteria en criteria voor inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten

1. Rapportage en Evaluatie	**VV**	**TH**	**Toelichting**
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen			
Probleem analyse VV (incl afhandelen meldingen			
Probleem analyse T&H			
Vergelijking en auditing			
2. Strategisch beleidskader			
Prioriteit en meetbare doelstellingen VV			Actualisatieprogramma, MJP
Prioriteit en meetbare doelstellingen T&H			Brancheplannen, MJP
3. Operationeel beleidskader			
Strategie en basiswerkwijze			
Beleid R.O. t.a.v. VV			Gekozen dit niet te hebben
Objectieve criteria beoordelen en beslissen VV			Gekozen dit niet te hebben
Naleefstrategie T&H			
Toezicht strategie			
Sanctiestrategie			
Gedoogstrategie			
4. Planning en controle			
Borging personele en financiële middelen			Werkplan, bedrijfsplan
Uitvoeringsprogramma VV en T&H			
Organisatorische condities			Rouleren, scheiden V-TH
Kwaliteitsborging			Geen kwaliteitsysteem, wel bouwsteen, allerlei activiteiten en regie hierop
5. Voorbereiden			
Protocollen en werkinstructies VV			Wel aanwezig, niet tot in detail
Protocollen en werkinstructies T&H			Wel aanwezig, niet tot in detail
Protocollen voor communicatie en informatiebeheer			Wel aanwezig, niet tot in detail
Interne en externe afstemming			Wel aanwezig, niet tot in detail
6. Uitvoering ondersteunende voorzieningen VV/T&H			
7. Monitoring			MJPmonitoring, maar nog niet op outcome

Legenda

	Tabel 1	**Tabel 2**
	Er wordt voldaan aan de KC 2.2	Er wordt voldaan aan de KC 2.2
	Acties gestart om te voldoen	Acties gestart om te voldoen
	Gemotiveerde afwijking	
	Samenwerking /uitbesteed	
		Niet van toepassing
	Geen Taak DCMR	Geen Taak DCMR

C. Staat van activa

Overzicht van onroerende en roerende bezittingen in euro's

(€ x 1.000)	Aanschafwaarde 31 dec 22	Investeringen 2023	Desinvesteringen en geheel afgeschreven bedragen in 2023	Aanschafwaarde 31 dec 23	Afschrijving tot en met 2022	Afschrijving Desinvestering 2023	Afschrijving 2023	Afschrijving tot en met 2023	Boekwaarde per 31 dec 22	Boekwaarde per 31 dec 23
GEBOUW	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INRICHTING NIEUWE PAND	0	0	0	0	2.397	-	0	2.397	0	-
KANTOORMEUBILAIR	756	64	0	820	2.109	-	176	2.285	756	644
COMMUNICATIEMIDDELEN	187	0	0	187	584	-	60	643	187	127
AUTOMATISERING	1.007	196	0	1.203	4.186	-	499	4.685	1.007	704
METINGEN/ADVIEZEN	0	0	0	0	2.303	-	-	2.303	-	-
TOTAAL GENERAAL	1.949	260	0	2.209	11.579	0	735	12.314	1.949	1.475

D. Werkplanoverzicht per opdrachtgever

Omschrijving	**Raming begroting na wijziging**			**Realisatie 2023**			**Begrotingsafwijking**		
opdrachtgevers	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
(€ x 1.000)	a	b	c = a-b	d	e	f = d - e	g = a- d	h = b- e	i = g - h
Gemeente Albrandswaard	402	402	-	519	519	-	-117	-117	-
Gemeente Barendrecht	743	743	-	732	732	-	12	12	-
Gemeente Capelle aan den IJssel	597	597	-	647	647	-	-51	-51	-
Gemeente Goeree-Overflakkee	1.685	1.685	-	2.089	2.089	-	-404	-404	-
Gemeente Krimpen aan den IJssel	551	551	-	573	573	-	-23	-23	-
Gemeente Lansingerland	1.676	1.676	-	1.751	1.751	-	-75	-75	-
Gemeente Maassluis	498	498	-	486	486	-	13	13	-
Gemeente Nissewaard	1.269	1.269	-	1.479	1.479	-	-210	-210	-
Gemeente Ridderkerk	1.023	1.023	-	964	964	-	59	59	-
Gemeente Schiedam	1.649	1.649	-	1.585	1.585	-	65	65	-
Gemeente Vlaardingen	1.922	1.922	-	1.781	1.781	-	141	141	-
Gemeente Voorne aan Zee	1.826	1.826	-	1.909	1.909	-	-83	-83	-
Gemeente Rotterdam	21.603	21.603	-	21.821	21.821	-	-218	-218	-
Provincie Zuid-Holland	31.287	31.287	-	31.964	31.964	-	-677	-677	-
Provincie Zeeland	4.219	4.219	-	3.898	3.898	-	320	320	-
Projecten	8.312	8.312	-	7.070	7.337	-267	1.243	976	267
Totaal opdrachtgevers	**79.263**	**79.263**	**-**	**79.267**	**79.534**	**-267**	**-4**	**-272**	**267**
Bezettingsresultaat afdelingen	-	911	-911	-403	137	-267	403	-137	267
Algemene dekkingsmiddelen									
saldo financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
overige dekkingsmiddelen	-	-	-	578	-	578	-578	-	-578
onvoorzien	-	-	-	39	374	-335	-39	-374	335
subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	618	374	243	-618	-374	-243
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor onttrekkingen/toevoegingen	**79.263**	**80.173**	**-911**	**79.885**	**79.909**	**-23**	**-218**	**-783**	**565**
Toevoeging/Onttrekkingen aan reserves									
Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie Algemene reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserve Modernisering Bedrijfsvoering	1.000	1.000	-	771	1.000	-229	229	-	229
Mutatie reserve Duurzaamheidsopgaven	800	-	800	859	-	859	-59	-	-59
subtotaal mutatie reserves	1.800	1.000	800	1.630	1.000	630	170	-	170
Resultaat na ontrekkingen/toevoegingen	**81.063**	**81.173**	**-111**	**81.515**	**80.909**	**607**	**-48**	**-783**	**734**
Voorstel technische toevoeging / onttrekking aan reserves									
Mutatie Algemene reserve	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Mutatie reserve Modernisering Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Mutatie reserve Personeel en Organisatie	0	0	0	0	0	-	0	0	0
subtotaal mutatie reserves	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Resultaat na technische bestemming	**81.063**	**81.173**	**110**	**81.515**	**80.909**	**607**	**-48**	**-783**	**734**

E. Overzicht voorschot met specifiek bestedingsdoel per participant

Omschrijving (€ x 1.000)	Saldo 31-12-2022 €	Mutatie 2023 €	Saldo 31-12-2023 €	Saldo 31-12-2023 (€ x 1)
Participant Albrandswaard	-17	-63	-80	-80.448
Participant Barendrecht	19	47	66	66.387
Participant Brielle	-18	18	0	0
Participant Capelle aan den IJssel	15	-3	12	11.848
Participant Goeree Overflakkee	-293	-111	-404	-403.955
Participant Hellevoetsluis	-2	2	0	0
Participant Krimpen aan den Ijssel	198	-23	175	175.099
Participant Lansingerland	-42	-67	-109	-108.901
Participant Maassluis	-3	11	8	8.350
Participant Nissewaard	-5	-210	-215	-214.912
Participant Ridderkerk	188	40	228	228.475
Participant Rotterdam	550	136	685	685.221
Participant Schiedam	353	60	413	412.974
Participant Vlaardingen	572	94	666	665.872
Participant Westvoorne	62	-62	0	0
Participant Voorne aan Zee	0	-40	-40	-39.896
Participant Provincie Zuid Holland	443	786	1.229	1.228.298
Provincie Zeeland	45	414	459	458.740
Totaal	2.065		3.094	3.093.153

Totaal van de vorderingen op participanten	-379		-848	-848.111
Totaal van de schulden aan participanten	2.444		3.942	3.941.264
Saldo	2.065		3.094	3.093.153

De bedragen die in de voorschotposten zijn ondergebracht zijn bestemd voor specifieke onderwerpen en voor voorziene en deels onvoorziene activiteiten die gedurende het jaar specifieke aandacht van een participant vragen.

F. Overzicht van baten en lasten per taakveld

V&W DCMR naar Taakveld		Bedrag (€ x 1.000)
Taakveld	*Categorie*	
7.4 Milieubeheer	3.6 Huren	
7.4 Milieubeheer	3.8 Overige goederen en diensten	0
7.4 Milieubeheer	7.1 Mutatie reserves	80.239
		1.630
Totale Baten		
Taakveld	*Categorie*	81.870
7.4 Milieubeheer	1.1 Salarissen en sociale lasten	
7.4 Milieubeheer	2.1 Belastingen	56.610
7.4 Milieubeheer	3.5.1 Ingeleend personeel	58
7.4 Milieubeheer	3.8 Overige goederen en diensten	7.526
7.4 Milieubeheer	7.1 Mutatie reserves	15.220
7.4 Milieubeheer	7.2 Mutatie voorzieningen	1.000
7.4 Milieubeheer	7.3 Afschrijvingen	114
		735
Totale Lasten		
		81.263
Resultaat voor bestemming		**607**

G. Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E83B	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/01*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/04*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/05*	
		1	061924 Gemeente Goeree-Overflakkee	RA21149 Heerendijk Oude Tonge'	€ 8.360	€ 8.816		
		2	061621 Gemeente Lansingerland	RA21150-Rottekade Bergschenhoek'	€ 0	€ 10.471		
		3	060556 Gemeente Maassluis	RA21153 Nazorg Maasluis'	€ 38.060	€ 63.197		
		4						
		5	060613 Gemeente Albrandswaard	RA21155 Nazorg Rhoonse Griende'	€ 0	€ 1.490		
		6	060489 Gemeente Barendrecht	RA22027 Dorpsstraat/Barendrecht '	€ 10.158	€ 1.548		
		25						
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/08*			
		1	RA21149 Heerendijk Oude Tonge'	Ja				
		2	061621 Gemeente Lansingerland	Ja				
		3	060556 Gemeente Maassluis	Ja				
		4						
		5	060613 Gemeente Albrandswaard	Ja				
		6	060489 Gemeente Barendrecht	Ja				
		25						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/09*					
			Nee					
IenW	E93	**Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH**	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E93/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/03*			
			€ 289.876	€ 305.761	Nee			
			Naam activiteit *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/04*	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/06*			
		1	Deelname werk- en projectgroepen	€ 204.785	€ 204.785			
		2	Aanleveren van data voor het IPB	€ 876	€ 876			
		3	Scholing en opleiding	€ 0	€ 0			
		4	inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst	€ 0	€ 0			
		5	implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet	€ 0	€ 0			
		6	uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking)	€ 0	€ 0			
		7	openbaar maken van definitieve handhavingsbeschikkingen Wabo-inspecties	€ 2.738	€ 2.738			
		8	landelijke arbeidsmarktcampagne	€ 0	€ 0			
		9	onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie)opgaven	€ 1.478	€ 1.478			
		10	één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per omgevingsdienst	€ 7.910	€ 7.910			
		11	Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma	€ 0	€ 0			
		12	Participeren in onderzoek naar mandaten	€ 0	€ 0			
		13	visitaties bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots	€ 23.469	€ 23.469			
		14	plan van aanpak voor het inrichten van een systeem van onderzoeken door ILT naar het functioneren van het VTH stelsel	€ 0	€ 0			
		15	materiele kosten (max 10% van bedrag genoemd in bijlage 2 SPUK)	€ 48.620	€ 64.505			
IenW	E97B	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/01*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E97B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/04*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/05*	
		1						
		2						
		25						
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/08*			
		1						
		2						
		25						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/09*					
EZK	F21	**Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: F21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: F21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: F21/05*	
			692.974	756.814	Nee	Ja	Nee	